

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutraj izdanje popoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane v uredniških izrednih prilogami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 . 60 3-30
četrt leta 3 . 40 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

Oglasi in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v sponidih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gl. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Interpelacije

državnega poslanca gosp. Oskarja Gabrščeka.

II.

Interpelacija naskupno visoko vlado, zlasti na Njeg. eksc. g. finančnega ministra.

V pokneženi grofovini Goriško-Gradiščanski prebivata dve tretjini slovenskega poleg ene tretjine italijanskega prebivalstva.

Čisto slovenski okraji so: Bole, Kobarid, Tolmin, Cerčno, Kanal, Ajdovščina, Komen in Sežana; mešani: Gorica (z veliko slovensko večino), Krmin, in Tržič; italijanski pa Červinjan in Gradišče.

Visoki vladi najbrže ni neznan, kako napeti so odnosi med narodom; razločen dokaz za to so razmere v državnem zboru samem.

Kljubu temu se dozdeva, da se ne jemlje za resno odstranitev vzrokov, kateri med prebivalstvom netijo le nevoljo in nezaupnost.

To se godi v veliki meri vsled imenovanj e. kr. uradnikov, ki niso zmogni jezika prebivalstva.

To svojo nesposobnost za izvrševanje službe med slovenskim prebivalstvom nadomeščajo navadno v največ slučajih z odbijajočim nastopanjem toliko v uradu, kolikor izven istega, kar prebivalstvo v najtrši meri razburja, draži in žali.

Opuščamo navajanje posameznih imen, ker nečemo biti ovaduh, in nečemo nikomur škodovati, toliko manj, ker je visoka vlada sama kriva, ako vstvarja s takimi imenovanji take razmere.

Posebno preskrbovališče za uradnike, nezmožne slovenske, so pa e. kr. primorski davčni uradi ne samo v jezikovno mešanih, marveč tudi v čisto slovenskih okrajih, kakor Cerčno in Bole.

Ponavje iz Istre prihajajo povečkrat gospodje, ki ne znajo slovenskega jezika niti za najprimitivnejši pogovor s strankami, tako da se je čuditi, kako

more visoka vlada nastavlja take uradnike v slovenskih okrajih.

Odtod izvirajo vedne pritožbe našega prebivalstva, da se ga zapostavlja in žali v naših najprimitivnejših pravicah celo takrat, ko prinaša težko prislužene denarje v e. kr. davčne urade.

Gledé na to splošno potrditev takih nezakonitih razmer stavijo podpisani vprašanje:

1.) Ali je visoka e. kr. vlada voljna, v prihodnosti imenovati za slovenske in jezikovno mešane okraje v pokneženi grofovini Goriško-Gradiščanski uradnike, zmožne slovenskega jezika v besedi in pisavi?

2.) Ali je visoka e. kr. vlada voljna, dati opraviti nemudoma in korenito neprilichnosti, nastale vsled imenovanja slovenskega jezika nezmožnih uradnikov?

Dunaj, dne 2. maja 1901.

(Poleg Gabrščeka je podpisalo interpelacijo še 14 drugih slovenskih poslancev.)

Opetovano že smo se pritoževali v „Soči“ o takih in sličnih stvareh, kakršne so navedene v tej interpelaciji, zlasti smo ožigosali razmere na goriški glavni davkariji. Nekaj nečuvencega je res, da polnijo davčne urade med nami z ljudmi, kateri niso večji našemu jeziku ter po večini gledajo Slovenca čez ramo toli v uradu, toli izven urada. Poleg tega smo pristavljali, kako se godi radi takih razmer uradnikom slovenske narodnosti po davkarijah.

Vlada utegne reči na gorenje interpelacije: Kaj hočete, ko pa ni zadosti slovenskih uradnikov! Kako naj nastavljam torej uradnike, ki bodo znali slovenski? — Na tak morebitni odgovor ta protiodgovor: Ako morda ni zadosti slovenskih uradnikov, to še ni vzrok, da nam pošilja vlada slovenske nezmožne uradnike v naše davkarije. Ako ne znajo slovenski, naj se pa nauče, predno pridejo službovat med nas. To bi se pač lahko zgodilo in bi bilo tudi edino pravilno namesto grdega preziranja našega jezika po davkarijah

od strani takih uradnikov in baš tako od strani vlade, katera jih nastavlja ter jim tako nekako daje potuho proti nam. Le predstavite si takega uradnika: Ne zna slovenski, pa č. bi dekret za v Gorico, ali Cerčno ali Bole, torej v kraj, kjer mora znati slovenski, ako hoče sploh s strankami občevati. Ali on ne zna, pa vsejedno je nastavljen tam. Kaj si misli? Pač to-le: Ako vlada ne zahteva od mene znanja slovenskega jezika, čemu se bom trudil jaz, da se ga priučim? Saj ni potreba, »šklač« pa naj govori laški v davkariji, ker mi nismo zaradi njega tu itd. Nò, poleg takega modrovanja pa dobi po davkarijah tudi kakega Slovenca, na kate-rega upro v takih slučajih največji del uradovanja. Slovenski uradnik mora delati in delati, vleči kakor živina, ker zna vse potrebne jezike in ker njegov kolega, Lah, tega ne zna. Slovenski uradnik dela, laški pa frea s valčico ter zaničljivo gleda doli na svojega »šklačarskega« tovariša. Kako morajo delati slovenski uradniki, to smo že večkrat pribili, danes naj omenimo le še to, da nam je znan slučaj, ko je neki slov. uradnik od prenapornega dela prebledel, prišlo mu je slabo, da je moral od pisalne mize naravnost v postelj za več ur, dočim so njegovi kolegi malomarno zbijali svoje puste laške šale ter si vili s valčice . . . dolce far niente!

Tako je, da pa ne bo več tako, ima vlada, ako hoče biti pravična, ukreniti to, da poskrbi, da se uradniki neslovenske narodnosti, ki imajo službovati med nami, nauče slovensčine tako, da bodo mogli vsestransko zadostiti svoji službi; v drugi vrsti pa naj poskrbi vlada, da bo slovenski uradnik ravnopraven s svojim laškim kolegom pri delu in pri avanciranju, da on ne bo le delal, Lah pa le avanciral! Tako treba te razmere sanirati, potem ponehajo pritožbe od slovenske strani, in Slovenca bo pristop v davkarijsko službo loži nego doslej, ko ga dogodki po davkarijah nasproti slov. uradnikom naravnost odbijajo od nje! Sistem nas mori kakor drugodi, tako tudi v tem pogledu, in sistem je v

glavnem kriv našim opravičenim pritožbam, katere pa ne prenehajo toliko časa, dokler se kaj ne ukrene proti sedanjim razmeram po davkarijskih službah. Brezobzirno in dosledno se bomo bojevali na to stran, dokler ne dosežemo tega, kar nam pritiče.

Čudno, da se moramo v tej ravnopravnosti Avstriji boriti za vsak košček svojih v zakonih nam zajamčenih pravic posebej, prav posebej, in da se nam ničesar ne da iz dobre volje. Ali pojem ravnopravnost tolmačijo v Trstu tako, kakor jo vidimo in čutimo. —

Dopisi.

Iz Gor. Branice. — Oprostite, gosp. urednik, da se zopet oglasamo v Vašem cenj. listu „Soča“, ker pregovor veli, da kadar je vreča polna, se sama odveže; zato pa tudi mi ne moremo drugače, nego da damo zopet malo odgovora na vedne politične prepovedi v cerkvi in hujskanja proti napredno mislečemu ljudstvu. Naš g. Marko ne odneha od svojega zlorabljanja cerkve v politične namene; tam se tuje skoro vsako nedeljo udrihanje po narodnem časopisu, oznanjuje nesrečo nad liste hiše, kjer se čitajo narodni časopisi, nesreča bo tam, kjer se take amazane čunje čitajo, udriha se po tistih, ki hočejo dobro tebi, ubogi kmet, udriha se po tistih, ki se neumorno borijo za te, toliko zatirani narod. Ljudstvo v nevoljo posluša take prej nepoznane govore in pravi, da po pridigi muna več tistega veselja do molitve, da bi v cerkvi, kakor se spodobi kristjanu, častilo svojega stvarnika. On hoče vse ukazovati in vedno kriči, da se duhovščina po liberalnih in brezverskih listih na ostuden način napada.

Ali poslušajte, g. Marko, vprašam Vas, kdo je kriv, da se duhovščina napada; mar ne duhovniki sami? Zakaj pa niso drugi duhovniki tam, kjer ne zlorabljajo cerkve v politiko, nikdar v časopisih? Zato ne, ker oni izpolnjujejo svoj poklic in pustijo kmeta v svobodnemiselnem političnem življenju v miru. Tam, kjer so taki dušni pastirji, tam vidimo tudi slovo v občini, tam pa, kjer se cerkev zlorablja v politiko, vidimo povsod dva tabora; tam vlada tudi osebno sovraštvo. Dalje

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Zdelo se je, da se celo solnčni žarki razprašujejo pred tem sijajnim bleskom. In dasi je med množico bilo dokaj tudi takih ljudi, katerim je glad zrl iz oči, vendar pogled na vse to ni vzbujal v njih zgolj težnjo po uživanju, marveč jih je napolnoval ob enem tudi z razkošjem in ponosom, ko so pomislili na to velikansko moč Rima, pred katero se je uklanjal ves svet. Saj na vsem svetu ni bilo nikogar, ki bi si bil smel domisljevati da ta moč ne preživi vseh vekov in vseh narodov in da se ji nič na svetu ne more upreti. Vinicij je potoval na koncu sprevoda. Ko je pa zagledal apostola in Ligijo, katerih tukaj ni pričakoval, je skočil iz svoje kočije, pozdravil ju z ganjenim glasom ter začel govoriti kakor človek, kateremu se mudi:

»Ti si prišla? Ne vem, kako naj se ti zahvalim, o Ligija!.. Bog mi ni mogel poslati večjega iznenađenja. Pozdravljam te še enkrat; poslavljam se, toda ne za dolgo. Potoma razpostavim partijske konje ter hočem vsaki dan, kadar bom prost, priti k tebi, dokler si ne izprosim stalnega odpusta. Zdrava ostani!«
»Zdrav bodi, Marko!« odvrne mu Ligija ter potihoma dodá:

»Naj te spremlja Kristus in naj ti odpre dušo s Pavlovimi besedami!«

On se je razveselil v svojem sreju, da je njej toliko mar za to, da kmalu postane kristijan, torej jej je odgovoril:

»Ocelle mi! Naj pa bode tako, kakor praviš. Pavel je rajše odšel z mojimi ljudmi, vsekako pa je pri meni ter mi bo tovariš in učitelj... Odgrni zavoj, moja radost, da te vidim še enkrat. Zakaj si se tako zakrila?«

Ona dvigne z roko zavoj ter mu pokaže svoje jasno lice, svoje iskreče se oči ter ga vpraša s smehom:

»Ali to ni prav?«
In njen smeh je imel v sebi nekoliko deključega kljubovanja, toda Vinicij jo ponosno pogleda ter reče:

»To ni dobro za moje oči, katere želé, da do smrti gledajo samo tebe.«

Na to se obrne k Ursu ter dodá:

»Urso, čuvaj jo kakor punčico v očesu, ker to ni samo tvoja, marveč tudi moja domina.«

Po teh besedah jo prime za roko ter si jo pritise k ustnicam v največje začudenje množice, katera ni mogla pojmiti, za kaj ta odlični Augustijanec skazuje tako čast deklici, stoječi pred njim v priprosti obleki.

»Zdrava ostani!..«

Na to se urno oddalji, kajti cesarjev sprevod se je bil že značno pomaknil naprej. Apostol Peter ga je blagoslovil z znamenjem križa, dobri Urso pa ga jame toplo hvaliti, zelo vesel, da ga mlada njegova gospodinja tako rada posluša in tako prijazno gleda.

Sprevod se je oddaljeval in prah solnčnih žarkov, zlato pobarvan, ga je zakrival, todá oni so še dolgo zrlí za njim, dokler se jim ni približal mlinar Demas, tisti, pri katerem je Urso delal po noči.

Poljubil je apostolu roko ter ga povabil, naj gre zajuterkovat, češ, da stoji njegova hiša blizu cemporia in da morajo biti lačni, ker so večino dneva prebili pri mestnih vratih.

Šli so torej z njim in odpočivši si ter okrepcavši se v njegovi hiši so se vrnili še le proti večeru za Tiberio. Hoteči prekoračiti reko čez Emilijev most, so korakali čez clivus Publicus, ki se razprostira po aventinskemu griču med temploma Diane in Merkurja. Apostol Peter se je oziral v višine po bližnjih in daljnih stavbah ter se globoko zamislil. Osupnila ga je velikost in moč tega mesta, v katero je bil dospel oznanovat besedo božjo. Doslej je videl samo rimske legije in rimsko gospodarstvo po krajih, katere je prepotoval; toda to so bili samo posamezni udje one moči, katero je videl danes osredotočeno v cesarjevi osebi. To neizmerno, grabežljivo in sebično mesto, gnilo do samih kostij ter ob enem nepremagljivo v svoji moči, ta cesar, ki je ubil brata, mater in ženo, za katerim se je vlekla cela množica krvavih sledov, nič manjših, nego je bilo njegovo dvorsko spremstvo, razuzdanec in bedak, a ob enem gospodar nad trideseterimi legijami in pč njih nad vso zemljo; ti dvorniki, pokriti z zlatom in škrlatom, ki pa niso bili gotovi, da doživé jutrišnji dan, pa so bili vendar močnejši nego mnogi kralji — vse to se mu je zdelo kot nekako peklensko kraljestvo zlobe in krivice. In začudil se je v svojem preprostom sreju, kako je mogel dati Bog tako neomejeno oblast satanu, kako mu je mogel prepustiti vso zemljo, da jo muči, gazi in tepta, da ji pije kri, da jo ugonoblja kakor uima ter požiga kakor ogenj.

(Dalje pride.)

pravite, da se grdo piše o duhovstvu. Res, da vam je marsikatera neljuba povestica prisla v javnost kakor na primer: „Izgubljeni Bog“ ali „Tutti frutti“. Ali pisci onih stvarij niso bili nič krivi, krivi so bili le listi, ki so taka dejstva storili. Mi smo sicer prisiljeni vam v časopisih odgovarjati na Vaše razsajanje v cerkvi, ker vsak plujec, če slučajno pride v Branico k sv. maši, se zgraža nad takim razsajanjem v cerkvi ter si sme misliti, da tukaj smo še na pol divji ljudje.

Pa ne čudi se, dragi čitatelj, ker povem ti, da to ni nič drugega nego to, da naš g. Marko bi rad bil za „jerofa“ nasi pameti. Ali mi tega nečemo, ker smo že izpolnili 24. leto; zato se pa hudeje na vse prelege. Napredno časopisje mu je na potu, narodno izobražene mladeniče imenuje kugo in razsajalca itd. — Radi tega pa opominjamo Vas: Vrnite se v cerkev k svojemu poklicu in pustite v miru dobro braniško ljudstvo, ki Vas prav mastno plačuje, ker glošna nevolja raste proti vašemu nespodobnemu obnašanju v cerkvi. Ako pa hočete kaj proti nam naprednjakom, saj imate svoje časopise, ker „Prismojence“ rad pobira, kadar je kaj, da se udriha po nas. Kaj se bojite javno nastopiti, kaj se bojite iti izmed cerkvenih sten? Prašam Vas tudi, da zakaj niste sli sami v Dutovlje razsajat za časa voljnega shoda, zakaj ste poslali le svojega brata na shod med kricace?

Nastopite javno, ako ste mož, da se bomo mogli iz oči v oči pogledati ter vam odgovarjati. Toliko za danes. Ako potreba, se še kaj pokukamo.

Dostavek uredništva. Mi naprednjaki, kakor liberalci sploh, se nikdar ne hvalimo, da smo brez slabostij, brez greha, narobe: mi se niti ne vtikamo v take zasebnosti, pripoznavajoči, da ima človek prosto voljo, a za lase ni treba nikogar vlačiti v nebesa.

Klerikalci pa nam kar odrekajo prosto voljo, ki nas (po krščanskem nauku) loči od zivalij, ter nas hočejo z bičem v roki poditi proti nebesom; pri tem nas zmerjajo, psujejo, kažejo na nas izpred altarja in s prižnic, ako je kaka pega na nas (po njihovi misli), hočejo nas že na tem svetu o ni ločiti v ove in kozle, to je v kandidate za pekel in nebesa, oni si poleg pastirstva v cerkvi prilasaajo tudi oblast — sodnikovo. Kaj nam naprednjakom preostaja drugega, nego da se branimo proti tolikemu nasilstvu ter da tudi mi malce stresemo za uho te nepoklicane nebeske priganjače ter jim povemo, kaj so pa oni? — Ako Marko Vales razsaja po občini in v cerkvi, da bo hudic hrustal vsakogar, ki dela greh s tem, da čita „Sočo“ in „Primorca“, ali ni dovoljeno nam, ako poverio tudi mi kaj o tem gospodu? Nastopno ljubavno pisemce govori o nekih ljubzenskih razmerah, ježes, ježes, prav g. Marka z neko deklico. Vprašamo: Kaj je večji greh, ali tisto, kar odseva iz onega pisma deklice, katera pravi, da je takorekoč nase vzela njegovo meso in kri — ali pa čitanje „Soče“ in „Primorca“, katera dva lista govori resnico ter se borita za blagor ljudstva izpod jarma črne politike?

Evangelij v Vipavi in okoli Vipave.

Zgodovinska črtica na podlagi deloma še neznanih dokumentov.

Spisal V. A. Schmidt, evangelijski župnik v Gorici.

(Iz nemškega rokopisa poslovenil I. K.-č.)
(Dalje.)

L. 1513. so dobili Lanthieriji od Maksimilijana I. po neki od njih l. 1505. v Gorici kupljeni hiši naslov Schönhaus. Za nas prihaja v poštev najprvo Lovrenc pl. Lanthieri, od l. 1573. baron, neposredni nasprotnik Distlu in njegovim pristašem. Vprašali se pa sicer da, ali je bil vedno sovražnik novih stvarij ter ali ni njegovo protievangeljsko zadržanje odgovarjalo bolj zgodnjopričnim vzrokom nego cerkveno prepričevalnim. V bogatem vipavskem Lanthierijevem arhivu se nahaja kopica pisem itd. iz njegove roke, ne pa niti vrsta o teh važnih dogodkih njegovega življenja, o njegovem zadržanju k evangeliju po Vipavskem. Prav gotovo se je izrazil o tem nasproti svojim sodobnikom in gotovo je dobil tudi odgovore, kateri so bili pozneje s skrbnostjo od znane „nepoznane“ roke odstranjeni, ker niso bili zadosti odločno proti. V mojem lastništvu se nahajajoče pis-

Ljubavno pisemce se glasi tako-le:

Karten-Brief. Zalepka

Znamka
Pečat
26/3. 1896.

Disokočastiti gospod Marka Vales,
župnik

v Branici

P. Št. Daniel na Krasu
(Znotraj)

Dne 24/3. 1896.

Sladki ljubimo!

Ker ni bilo pri meni neč kaj
bažnega Ti nesem že dolgo neč pisala,
če tudi si mi Ti za sv. božične praz-
nike tako ljubeznivo pisemce poslal.
Prosem mi li ne boš zameril za to.
Pri meni je le po starem. Če bi se
vdobil kak človek da bi ga lahko po-
ročila, to je, da bi ga zamogla saj
koliko ljubiti, se znam še poročiti; če
pa ne, tega storiti ne morem, naj si že
bo kakor koli. — Serce imam od stare
ljubezni vse ravjeno in je postalo ne-
zmožno za kaj družega posesti, če tudi
je ločeno in odaljeno od svojega plenu
ali žrtve (zaklada). — Prašal si me
v svojem ljubeznijem pismu zadnič,
„čemu Te toliko ljubim, kaj se mi je
pri Tebi dopadlo“? Ali vidi ljubenu
duša da na to Ti neven pravega od-
govora dati. Kaj neki? Le ne vzemimi
za zlo, kar Ti bom tukaj naštevala:
Res da imaš 2. dva očca kot dve pri-
jazni zvezdici, da imaš ustnice kot
napol odperu cvetlica (nagelj), da imaš
celo telo polno ljubeznijosti itd. Vendar
to je le narurna stvar, ki bi človek z
zdravim premiskom še premagal, če
tudi človeka na se uleče in sili očarati!
— Ali kar je pa čez naturniga: Ple-
menitost, lepe lastnosti Tvojga sercu
Tvoje duše itd. so mi serce posele,
t. j. v serce si semi vsadil, in tam
vzrastel, novena sila bi mi Te nemogla
iz njega ztergat, ker sem tako rekoč
vzela nase, Tvoje meso in kri. —

Tako, gospoda, vidite, tako je. Kaj re-
čete na to? Nam ni do skandalov, ali kdor
išče, ta najde, in če ne bo miru, pos-
vetimo se raznim drugim gospo-
dom s sličnim gradivom. Ga imamo
še na razpolago. Ako razkričujejo na-
prednjake za brezverce, sleparje, ničvredneže,
za prave hudice na svetu, ali ni le prav,
da se tudi od naše strani pokaže, kakšni so
pa tisti možje, ki tako grdo rohnijo proti
naprednjakom? Ako ne bo miru, bomo na-
daljevali — da bo strmel svet!

Iz gor — začetkom maja. — Dne 28.
pr. m. sem prišel slučajno v gostilno pri
Andreju na Slapu. Takoj pri vstopu sem
opazil pri mizi nekega nunca, kateri je čital
„Primorca“, papcal kruh in sir ter isto z
vinom zalival. K stranski mizici gredeč sem

menom gradivo njegovo, čeprav so — sicer
od kneza ukazana — protipisma, nudi za-
dostno razlaganje za odstranitev morebitnih
v zadevi cerkvenega nauka dvomljivih dopi-
sov. Ta od zgoraj ukazana trdost proti evan-
geljcem ne krije nikakor njegovega sumnega
omahovanja in tihega potrpljenja in evan-
geliciz. Celo denarno kazem je plačal za svoje
polovičarstvo in malomarnost nasproti evan-
geljcem, na vsak način čudovita katoliško-
cerkvena gorečnost, ki je pa prisla prav prote-
stantom. V Vipavi sami bi ne bil mogel
zadovoljiti svojih cerkvenih potreb po rimsko-
katoliškem obredu ob protipapeškem zadržanju
tamošnjih duhovnikov. V to svrhu je moral
storiti priti svojega grajskega duhovnika iz
Rihemberga (Raiffenberg). To karakteristiko
višjega gospodarja, ki je bil vsaj dobrohotno
nevturalen ter ni oviral iz svojega na-
giba evangelijske reči, čeprav je ostal za
svojo osebo katolik, podkrepuje in potrjuje
pred vsem njegov duhovski imenovani življenje-
pisec. Posvetuje mu daljšo karakteristiko,
naglašajo njegovo modrost (sardalja) itd., ne
ve pa povedati nikake besede o cerkveni re-
formi, ki je bila nastala za njegovega časa
tudi v Vipavi, ter ali je on postal vmes, za
zastopnika katoliške cerkve, ki identifikuje
„reformacijo“ in „rebelijon“, lahko umljivo,

si mislil: „O ježeš! Gaspud nunc čita „Pri-
morca“! Ali se nič ne boji peklenke hu-
dobe! Vsakokrat kadar so se odprla vrata,
sem pogledal, ali že gre hudic, ki odnese
nunca kar v „luftu“, a ni ga bilo, hvala
Bogu! No, jaz bi mu ne bil nič nasproten,
ampak se pomagal bi mu biti zadeti. Ljudje
božji, le čitajte „Primorca“, nič se ne bojte!
Naj le „farbajo“ nunci, kolikor jim drago,
da ne smemo čitati „Soče“ in „Primorca“.
Zakaj pa oni vse to čitajo? Če njih ne
vzame sam bogganavaruj, tudi nas ne bo.
Toda kam sem zašel? Naj se vrnem zopet
k stvari. Ko je nunc prečital do naslova, ki
se glasi: „Kalomon pa — farska poštenost“,
je rekel: „Tu pa ni lpu od njega (Naj-
brže si je mislil Gabrščeka), da je „Kalo-
mon“ založu, viste tu pa prav ris-
ni lpu.“ Prezvekoval je še nekaj, kar ga pa
nisem slišal popolnoma. Prihajajoči niso rekli
ne bev ne mev, ampak čudili so se njegovi
„fina“ slovenščini. Jaz sem pa pri svoji mi-
zični frenal svlačice, da je bilo veselje, in sem
si mislil, le počakaj, že „puznes“ v „Sočo“.
Potem je nam začel razlagati vsakovrstne
neumnosti, med drugim tudi to: da ga je
enkrat brivec vrezal v tolsto brado (škoda,
ker ga ni tudi v jezik) in kako zna on tinto
„raunati“; rekel je, da je „znajdel“ tak
ekstrakt „da nardi en liter tinte, ki ga
„kašta samu dvajst saudeu“. Hejncajte, sem
si mislil, ta jo pa ima za usesom. Res, sa-
lamentejsko „kunstno“ glavo! Škoda, da jo
mora nositi tudi ob delavnikih! Sedaj pa
povem le to o njem, da je bil na „rajzi“.
Šel je na svoje novo mesto. Sedaj je menda
razrešil tisto posojilnično štreno in se pri-
jetno oddahnil, rekoč: „Es ist vollbracht“.
Pa vrnimo se zopet v gostilno, morebiti sli-
šimo še kakšno mastno. Ko se je nunc napil
in najedel ter zadosti „naplavšal“, je vprašal
gostilničarja za „rajtenga“, in ko mu je ta
uljudno povedal, koliko je zapapcal, ga je
začel nunc smesiti s tem, da ne zna „rajtati“
v kronski veljavi, rekel je: star „dnar je
prpovedan“, sedaj moramo „rajtati“ z novim.
Nadaje mu je rekel „napredneške
cajtng e berete, pa vseeno ste nazadnek.“

Morda mu je s tem nunc plačal svetil-
nico, katero mu je gostilničar dal, da je ložje
odnesel kosti svojega rojstva proti Č. Jaz bi
svetoval nuncu, da bi šel par let v ljudsko
šolo, da bi se naučil slovensko, in potem
naj bi prišel k Andreju na Slapu za učitelja,
da bi nas naučil šteti z novim denarjem
v kronski veljavi.

Iz občine Srednje na Kanalskem.
— Že o Binkostih l. 1900. smo poslali po
c. kr. kmetijski družbi v Gorici prošnjo na
ministerstvo za podporo nameravane mle-
karnice. Toga odgovora še nismo dobili!
Kje je običala ta prošnja?

Drugo prošnjo smo poslali na visoko
vlado po c. kr. okrajnem glavarstvu. 26. ju-
nija lani nam je toča vse pobila; nič zele-
nega ni ostalo. Lakota neizogibna. Prosili
smo pomoči. — Glavarstvo je zahtevalo izkaz,
koliko smo pridelali prejšnje leto in koliko v
letu nesreče. Poslali smo ga. Reklo se nam
je, da dobimo okoli 6000 podpore. Toda
nič! Ali čujte! Odbili so nam na
davkih — 10%. Ali ni to velikodušno?

ali za poznavatalja in iskatelja čista, prijazna
barva več v sliki značaja našega na novo
izbrane barona. Ta glasneje od tisoč besed
govoreči molk iz duhovskih ust, katerim ni
hotelo čez ustnice še sedaj v družini živeče
poročilo o predniku, prijaznem reformaciji,
označuje našega Lovrenca zadostno kot sod-
nika, o katerega cerkvenosti bi bilo malo ve-
selega povedati.

Lovrenc baron Lanthieri in Bernard
Distl sta se držala več let jednako, da Distl
je celo nadkrilil Lanthierija v toliko, da je s
pomočjo deželne zbornice v Ljubljani ter pred
vsem verskega pomirjenja v Brucku znal po
Lanthieriju izvedbo knezovih ukazov odlagati
in preprečiti. Kot deželnoknezni uradnik je
bil s predpostavljanimi deželnimi stanovi v
živi dotiki ter mu je bilo lahko, evangelijsko
deželstvo zanimati za svoje stiskane verske
brate. Prav spretno so porabili z našimi Vi-
pavci v Brucku na Muri od Karola II. l. 1578.
siloma izdane deloma verske prostosti. Zopet
se je bila oglasila turška sila, na hrvatski
granici („crabatische“ Grenze) so si stali
nasproti zastopniki kriza in polumeseca, pri-
pravljeni na boj. Karol II. je sklical svoje
stanove, ki so se sešli v Brucku na Muri.

Razporeženje poklicanih notranjih Av-
strijevcev je bilo deloma pobitost, deloma

nič pridelati, lakot je v občini, a odbijejo
nam 10% na davkih!! — Kje je ostala ta
naša prošnja? — Opomniti moramo, da je
našo občino tudi žled hudo zadel!

Ali je čudo, da ljudstvo dere trumoma
v Ameriko? Od lani jih je slo nad 20, a
zdaj zopet 7. Nekdo je redil 5 goved, a
pustil je vse in šel. Drugi je pustil doma
le ženo, naj gospodari, a sam je šel v Ame-
riko!

Tako skrbi Avstrija za svoje ljudi. Tu
imamo priliko gledati, kako skrbi za ljudstvo
celo „lačna Italija“. Tik do meje so krasne
ceste, da je veselje, mi v tej mogočni Av-
striji pa nimamo nič. Kako lepo cesto je
zgradila Italija celo od Štoblenka skozi Dreko
pod vsem Kolovratom do Device Marije! Mi
pa smo naravnost zapuščeni! Ali ni to v
sramoto mogočni Avstriji?!

Pilskovica, dne 12. maja 1901. —
Kakor vam je mogoče znano, smo ustanovili
pevsko in bralno društvo, kateremu smo dali
naslov: Narodno-napredno pevsko in bralno
društvo „Škrjanček“, in katero steje 43 udov.

Torej 43 udov se nam je posrečilo spravi-
viti skupaj kljubu vsem zaprekam in oviram
naših nasprotnikov. Največ nasprotuje nam
naš čast. g. nunc. Vsako priliko porabi v
to, da bi podrli, kar smo mi iz dobrega in
blagega namena požrtovalno osnovali. V to
svrhu mu služi največ spovednica. Koliko je
v tem trpela spovednica, ne morem povedati.
Le en slučaj, kateri se je dogodil te dni,
hočem vam zabeležiti.

Neki mož je hotel opraviti velikonočno
spoved in tako zadostiti cerkveni zapovedi.
Pa revež, naletel je na slab dan, dasi je
čakal do zadnjega časa. Ko se ta ubogi
grešnik obtoži svojih grehov in željno pričakuje
lepih naukov in svete odveze, ki bi mu
olehčali njegovo skesano srce, se začne spra-
ševanje od strani spovednika t. j. našega
slavno znanega Karleta o bralnem društvu,
o časnikih, in ali bere „Sočo“ in „Primorca“
itd. In ko je dotični grešnik izjavil, da „S.“
in „P.“ rad čita, se je začelo glasno karanje
in žuganje, da se je čulo lahko zunaj pod
lipo. Zahtevalo se je od spovedovanca, da
mora omenjena lista opustiti, in ker dotični
tega ni hotel, se je po ostrih plohi groženj in
žuganj moral spraviti proč brez odveze, in
se razume, da tudi brez pokore!

In kaj bo posledica tega? Gotovo
ga g. nunc okliče kot nevernika, t. j. da
je izobčen iz občestva vernikov. In po čer-
gavi krivdi? Mož je hotel opraviti spoved in
tako očistiti svojo vest, kakor tudi zadostiti
cerkveni postavi. In če se to ni zgodilo radi
neumestne zahteve prenapetega g. nunca,
mislim, da ne pade krivda na sicer pokor-
nega kristijana.

G. nunc, po ti poti menda ne pridete
daleč. Ali res mislite, da smo tako z glavo
v zaklji? Mi dobro vemo, v čem se imamo
pokoriti vašim zahtevam! Kam pridemo, če
bodete s svojim napeljevanjem demoraliziral
otroke, kačož jim, glejte kakšne stariše imate,
ali pa ko tako rekoč v občini s prstom
kažete na osebe, katere se notejo slepo
pokoriti Vaši napetosti? In kakšno spoštovanje
morejo imeti otroci do svojih starišev, ko
slišijo od Vas, da o istih zaničljivo govorite?
(Dalje v prilogi.)

odločnost. L. 1572. je bil sklenil Karol II. v
Steyrju nekaki verski dogovor, v katerem je
svečano zagotovil stanovom Štajerske, Koro-
ške in Kranjske, da se ne sme nikoga več
radi veroizpovedanja napadati ter da morajo
ostali sezidane evangelijske cerkve kakor
tudi v deželi se nahajajoči propovedniki (pre-
dikanti) nedotaknjeni in neovirani. Prosto
naj bi oznanjali evangelijski svetopisemski
nauk na podlagi avgsburske konfesije. Ako
pa je hotel kak katoliški knez držati svojo
besedo lojalno proti zastopnikom nepokvarje-
nega sv. pisma, je zadel skoro vedno na
jezuite kot mojstre v razlaganju prostostnega
dogovora v prilog zatiranja. Nemirno vest so
potolazili z državnim „raison“-om. Povsodi
po deželi so bili raztreseni, so rili odkrito
in tajno proti protestantom ter so se skrili za
avtoriteto kneza, ki jih je bil res poklical v
deželo. Ta zatiranja so bili spravili stanovi
l. 1578. v Brucku na Muri najprvo na dnevni
red ter so želeli odkrite besede, ali odobruje
knez vesti svojih podložnikov, kljubu upis-
meneni verski prostosti, neprestano za davano
hudobno ravnanje.

(Dalje pride.)

In kakšen upliv morajo dobiti osebe, katere se itak uzorno obnašajo, ali samo radi tega, ker nočejo v temo, jih Vi nekako ločite, češ, to so najslabši ljudje. Pa saj nam sami oči odpirate, kaj da hočete. Vam ni do tega, kako se živi. Če je n. pr. v Vaših vrstah kdo preklinjevalec, oderuh, ali pa tudi „figa“ mož, nič ne de. Da je le poslušno orodje v Vaše svrhe, pa je uzor kristijana!

Pa, hvala Bogu, pri nas je teh prav malo, in še ti postanejo morda v kratkem orodje brez toporišča. Drugokrat se nekaj zanimivega.

Nekdo, ki ni še unijat.

Od nekod. (Konec.) — Odveč slepari oni dopisnik, da kozbanski župnik plačuje od svojih dohodkov velikanski osebni davek, ki je skoro gotovo petkrat več, nego davek, ki ga plačuje Kostonjevec od svojega mlina in posestva. Prosimo gosp. dopisnika, da naznani in pobotano dokaže, koliko osebnega davka plačuje isti župnik, da se lahko potem preračunaj, če bo res, da K. še peline tega ne plačuje. Drugače ostane dopisnik lažnik, obrekovalac ter „Patrijarčev“ podrepnik. Ako je pa ta davek župnikov tako velik, da ga ne more več plačevati, naj se obrne do Kostonjeveca s prošnjo, da bi mu predložil pri obč. seji, da bi mu hotelo to županstvo odškoditi, da bi si on lahko za ta denar orehe in klobase nakupil, s katerim blagom bi ložji svojo kuharico opital, ker sedaj je reva tako suha kakor skelet. Potem vpraša dopisnik, čemu je pripeljal K. svojega sina k obč. seji, kateri je bil povzročil slaboglasni dopis od beneške meje v „Soči“ in „Primorcu“? Vprašamo, kaj je povzročil? Je-li morda on česa kriv? Da je bil Kostonjevec že več časa bolan in isti dan, katerega je bila prej omenjena seja, se ni tudi ni dobro počutil, torej večji del zato je vzel sina s seboj za spremljevalca, da bi se mu kaj slabega na potu ne pripetilo; pa tudi radi nekaterih Kozbancev, ki so tako barbarski kakor Kinezi! Saj tudi pri zadnjih obč. volitvah se je bil pripetil neki grd in nevaren slučaj, da, ko so sli naši volilci mirno domov iz Kozbane, so za njimi Kozbanci brez vzroka lučali kamenje in nekateri ranili, kakor divjaki. Če se je ponudil uni sin sam očetu za spremljevalca in pri seji mirno sedel, se lepo vedel in molčal, zakaj pa tudi uni župnik ni tako storil? Kako se nunc sam sebe po zobeh bije.

Res imamo tudi župana v Kozbani, pa ne za Mirnik in Golobrd, on ne pozna ne Mirnika niti Golobrd, kakor samo takrat, ko je treba pobirati kongruo za mirniškega kurata, kjer ima mastne procenete, namreč: 5%.

Ali ko je treba za kako stvar obč. potom opraviti, tu nimamo župana, on se prav nič ne briga za nas, naj se ga še Bog vé kako prosi. Podamo Vam tukaj en zgled: prosili so ga večkrat in tudi povabili mirniški posestniki v Mirnik, (to je prejšnje leto), ali komaj na toliko čakanja je bil enkrat dol prikobacal, da bi ukrenil kaj radi mirniškega potoka, ki prestopa in napravlja velike škode poljem o povodnjih. Dogovorila se je bila obč. komisija s povabljenimi obmejnimi posestniki onega potoka, naj bi vsak posestnik svoj del, kar ga posestvo ob potoku zadeva, izkopal in očistil, in sicer nemudoma, ter z materijalom ven vrženim ob straneh zaježil, da bi ne prestopal več. Tako se je bilo sklenilo z obljubo, da se nenadoma izvrši, ali ta obljuba, ki se je glasila nemudoma, se ni izpolnjena. Potok je pa še vedno tak, kakor bil.

Tudi tako stoje še krajne table za Golobrd v obč. uradu, kjer počivajo več kakor osem let, da se enkrat utrde. Predloženo je bilo večkrat seji, naj se dajo popraviti, ako je krajevno ime popačeno, ali do zdaj je bilo še vse zaman. Našega župana se nič ne prime in ni čuda, če se mu mora kaj očitati na take obljube. Potem pravi, da se ga napada. Zakaj je župan? Je-li morda samo za zabavljanje proti g. dr. Tumi in narodno-napredni stranki? — Ni res, da se je na- posled g. Kostonjevec zadržal na g. župnika, ker on ovira ples; ampak hladnokrvno je rekel, da je obč. blagajna prazna, v kateri bi moglo biti več stotakov na leto, ter da se mora dati vsakemu dovoljenje za ples, ako kdo vpraša. Saj denar je le denar, naj pride, od koder hoče.

Veliko je ljudij v občini, potrebnih dati jim podpor, ali teh g. župan neče videti, ali ko pridejo kaki podpore prositi, jih zna prav po katoliško ošteti: pejte delat, saj tudi sam moram delati, kopati in gnoj iz hleva kidati.

Take so tolažbe ubogim revežem, bolnim in nadležnim! Je-li prav, da fantje gredo v druge kraje na ples, ter da dajejo dobiček drugim krčmarjem namesto domačim? Ali bi ne teknil dobro kakim revežem in sirotam ta denar, ko bi županstvo na več stotakov na leto prišlo za dovoljenja pri plesih, ker je slo že toliko let vse zgubljeno radi županovega zadržanja pri dovoljevanju? Da pa tudi župnik kozbanski ovira ples, je resnično, saj imamo dokaze. Še pred letom je bil cerkveni shod na gluhem vrhovlju nad Kozbano, kjer ni hotel kakor po navadi imeti procesije okoli cerkve, ker so godli isti dan v Noznem, ko se pod njegovo župnijo ne spada ista vas. E' vero ciò! Konečno hoče dopisnik osramotiti g. Kostonjeveca, češ: pri teh napadih se je vedel podobno človeku, ki je preveč vinskega alkohola sesal itd. To je laž. Gosp. Kostonjevec je bil pač ogorčen a ne pijan. Morda sta sesala preveč župnik in dopisnik!

Resnicoljub.

Gorica, 12. maja 1901. — Zanašaje se, gosp. urednik, na Vašo prijaznost, Vas prosim za sprejem naslednjih vrstic v cenjeno „Sočo“.

Tam bolj na koncu naše lepe Gorice, kjer dovaja cesta skozi Podturn in vogelsko ulico naše vrle dolnje Vipavce in gornje Kraševce v mesto, se je nastanil pred par leti neki g. P. K., kateri ima tudi že dlje časa istotam v lastni hiši tobakarno. Mož je rodod Kranjec, ter je bil baje svoječasno čuvar javnega reda in miru. No, poročete: do tu nič slabega! Ali takoj Vam poročem, da tako fanatičnega in skrajno predrznega pristasa ne premore klerikalna stranka kmalu, in ako ni pri vroči bitki dne 1. maja t. l. Šustersičev sv. Duh popolnoma izgubil, bi moglo imenovati vrhovno poveljnistvo te stranke mojega klijenta vsaj za „vice-zlindrarja“.

Skoraj vsakega, kdor se slučajno posluži v njegovi tobakarni, bodisi da sta si znana ali ne, vpraša pred vsem po stranki, k kateri pripada. Gorje mu, kdor mu v brk pove, da je naprednjak. Hitro ga nadržal in otvori celo debato, — pri kateri pa ne pusti nasprotnika do besede, in ako mu ta vendar kako pošteno zasoli, ga z gromkim smehom popolnoma preglasi. Njegova prislovica je ta, da „far pa žandar vse drugo nadkri-ljujeta“. Mesto besede „Tumovci“ rabi izraz „tumci“ ali pa „ta tumasta stranka“. Tudi o obešenju narodnih naprednjakov (on pravi „naprdnjakov“) rad govori. Bilo je nekega dne pretekli teden, ko vstopi v njegovo tobakarno neki mož „Zlindrovič“ ga koj vpraša: „No, očka, od kje pa ste vi doma? Vprašani mu sicer ni koj povedal da je iz D. ali označil mu je približno svoje bivališče. Na to pa reče poredni Zlindrovič: „Ja, ja, pri nas v Gorici liberalne smeti ven mečemo, pri Vas pa iste sprejmete, mi Goričani smo pa tako robo vso zavrgli in pomeli. Enakih prizorov in hrulacij od strani imenovanega bi se dalo nasteti še mnogo, ker, kakor rečeno, redko kedo je tako srečen, da bi mu izmuznil, ne da bi v pričodotičnega ne zabavljat tem preklanicim naprednjakom. Premnogo od tega vzor-„Zlindroviča“ že nahu-rljeni mi bodo gotovo hvaležni, da sem ga tu nekoliko opral, ker včasih, posebno pa, kadar je mož ginjen, je v istini nestrpljiv.“

Rojakom z dežele pa nujno svetujem, naj, ko pridejo v mesto, vse take in enake „Zlindroviče“, ki jih mučijo s svojimi klerikalnimi neslanostimi in besnim sovraštvom da nar.-napredne stranke, kakor pritiče, zavrnejo, g. P. K. pa naj kedo vpraša, zakaj ima v svoji tobakarni vedno le po en par skatljic narodnih vzgalič in „leginih“ pa celo baterijo? Vediti, dragi rojaki z dežele, da „Zlindro“ je med nami mestnimi Slovenci bore malo, ker se držimo po ogromni večini vsi napredne zastave, ker le pod isto je prostora za primeren razvoj in prospah naših rečij na sploh.

Gosp. urednik! Rad bi Vam še poročal, kako izvestno gospodo peče po naši stranki ustanovljeno „glasbeno in pevsko društvo“, kako besnijo radi poraza pri „bralnem in podpornem društvu“, kako lažejo o zadnjem shodu pri Rebu itd., pa za danes naj zadržuje, mogoče o priliki zopet kaj. Le to bi še rad povdarjal, da se i jaz kakor mi vsi izvrstno počutimo v tisti „tolpi“, katero obk-lada pobožna „Gorica“ z raznoterimi primki, kakor pritičejo le klerikalcem, ter bi ne hotel biti naslikan kot pristasa „dolgredeče ozlindrano ginjene, goriske klerikalne klike“.

Na prvi poti ste. Za vrlo „Sočo“ ter „Primorcem“ stojimo vsi z lastno glavo misleci mestni Slovenci, in preponosen bi bil don Gredolčić, ako bi imel tako „tolpo“ na svoji strani. Bog in narod!

Udani Vam
„Antizlindrovič“.

Italijanskim odvetnikom o priliki Staničeve aforo.

Sili nam v spomin neko zborovanje goriskih odvetnikov — bilo je menda koncem l. 1894. — ko so z neko čudno energijo protestovali proti uvajanju slovenskega jezika v tukajšnje urade ter poslali celo neko spomenico na pravosodno ministerstvo, v kateri so zahtevali, da ima ostati italijanski jezik — l'unica lingua del foro, jedini sodni jezik. Nasteli so celo vrsto slučajev od spomladi l. 1894. (vse iz poslovanja gosp. dr. Henrika Tume, ki je bil tedaj sodni pristav v Gorici. Predzren mož, ka-li?)

Na onem zborovanju se je krepko protivil dr. Stanič. Ker je hotel govoriti slovenski — netuvena predrznost! — mu tega niso dovolili, in nekateri ljubeznivi laski kolegi so bili tako prijazni, da so mu privoščili že radi tega čina disciplinarno kazni.

Ali dr. S. se jih ni zbal, povedal jim marsikako grenko in jim očitil brez ovinkov nezakonitost in nevhaležnost nasproti našemu narodu, od katerega žive. — Radi tega so ga zatečili, seveda pred svojim disciplinarnim svetom, v katerem so bili popolni gospodarji. Dr. S. pa jih je odklonil in je utemeljeval predlog za delegovanje druge zbornice s tem, da kolegi à la Marani, ki vidi v vsakem Slovincu le živince (to se je nanašalo na neki M. govor), pač ne morejo biti njegovi sodniki. Višje oblasti so bile tudi tega mnenja. Stvar je prišla pred dunajske odvetnike. Ti izraza „à la Marani“ (ali „eni Marani“) niso odobravali, kar se pa tiče drugih očitanj, zlasti o hvaležnosti, so bili mnenja, da ima dr. S. prav, ko je ital. kolege primerjal vi-peram. — To je ital. odvetnike še hušje razkazilo. In privoščili so si ga, kjer je bilo le mogoče! Prilika ne manjka, a če jih ni, se že najdejo, zlasti tedaj, ako so na razpolago tudi po uradih spretni detektivi. —

Dr. S. se je za vse šmentano malo zmenil. Prestilvi se iz Tolmina v Gorico je uradoval za Slovence izključno slovenski. Za njim so prišli drugi, ki so enako delali, ali najhušji boj je izbojeval dr. S. Ako je jezikovno vprašanje na goriskih sodnjah skoro popolnoma povoljno rešeno brez ministerskih naredb, ni ravno v zadnji vrsti to zasluga dr. S. — Da ga ital. kolegi pisano gledajo, je umevno in naravno, zlasti če se pomisli, da je bil povzdignil svojo pisarno na prvo mesto, odtegnivši unim najboljšo slov. klijentelo. Oddto jeza se hušja! Počel je delati disciplinarni aparat. Vse obtožbe in obsodbe imajo svoj posredni ali neposredni vir v uradniški ali odvetniški ljubezni. Vedno ista pesem: prevelika odločnost, brezobzirnost za interese klijentov, a niti ene pritožbe, da bi bil prestopil svoje stanovske dolžnosti. Kar se tiče pa postenja — niti pičice! — Moramo prav to povdarjati, ker s tem se ne morejo vsi ponasati, dasi ni bil nikdo suspendovan (vsaj „Piccolo“ ni nič povedal!) — Proti dr. S. pa toliko suma! Govoričenje vsake vrste! Tukajšnji in celo inozemski listi (n. pr. „Patria del Friuli“) so prinášali previdno zavite senzacionalne novice. Nihče ni poprašal, kaj je na tem, nihče ni sel stvari do dna. Vsaka klepetulja je vedela svojo „historijo“. Srečala nas je te dni neka zeni-ca, katero zastopa dr. S. v neki kazenski stvari proti poslancu Lenassiju. Povedala je, kako jo strahijo, da zgubi svojega odvetnika, da sedaj prevzame njegovo pisarno dr. Camillo de Egger (kako milo bi mu to bilo! Verujemo!), a ko je izvedela, da je to laž, je bila vsa vesela. „Ni k dr. Eggerju ni h kakemu drugemu laskemu odvetniku hi ne šla, dasi sem Lahinja!“ je dejala. — Vprašamo: Ali je tako blebetanje koristno odvetniškemu stanju? Kje ste vi — varuhi njegovega ugleda?!

Mesto da bi se disciplinarne zadeve razpravljale tajno, dajejo jim vsako mogočo javnost. Marsikak odvetniški pisar ve čudeže povedati, katerim se marsikaj dodaja, zavija, spravi v javnost, ki se vsega slastno poprima, in tako imamo one čudne govorce, katerih je bilo pino v mestu in na deželi posebno zadnje čase. „Corriere“ je vedel celo povedati, da dr. Camillo (o, kako milo!) de Egger se je pritožil zaradi — prenzike kazni. Odkod ta novica? Ali za njo ni — disciplinarnega sveta? Ali ugled odvetniškega stanu s tem pridobiva?

Rekli smo, da se dr. S. svojih obsodb nima sramovati! Tako je tudi v tem slučaju. V neki zapuščinski zadevi se je potrdil bolj nego bi se kdorkoli, da bi poravnal brate in sestre in bi zlasti enega, ki je v sodni službi, obvaroval sitnostij s kazenskim sodnikom. Iz golega maščevanja, ker se ni dal podkupiti (ponujalo se mu je 1000 gl. in tudi več!), ker je odločno zastopal interese svojih klijentov, je prišel v pest svojih ljubeznivih kolegov!

Ako so je upalo s tem, da dr. S. ne nastopi kazenske poti, so se vsi vkup varali, ker mož se ni ustrasil in je se bolj pre-pričan nastopil kazensko in civilno pot, po

kateri pravda že teče. — Reč je — kolikor smo poizvedeli iz zanesljivih virov — ta-le:

V Sesljanu pri Devinu je živel od l. 1871. do 1895. mož, ki je iznašel neko streljivo ali raznesilo, ki je hušje od dinamita. Porabilo se ga je zlasti mnogo v Trstu in na Reki pri morskih delih in dobro plačevalo. Mož je mnogo služil, in ker je skromno živel, si je mnogo prihranil. Izračunalo se je, da je imel skozi 25 let po 10 do 20 tisoč in celo več, potrosil pa komaj do 2000 gl. Vsakdo lahko izračuni, koliko je moral prihraniti.

Zadnja leta je živel kot vdovec s starejšo hčerjo, ki je imela vse v rokah ter se po njegovi smrti izdeiovala razstreljivo Dioxin, ki je pokojnikov patent, in ga menda še danes izdeluje. — Vencel Pancera — tako se imenuje oni mož — je imel sestero otrok, ki so pa bili vsi, razven starejše hčeri, po svetu, nekateri na Reki, drugi na Ogerskem, na Avstrijskem in jeden na Ruskem. Eden teh se je bil vstrelil, kakor pravijo, ker mu oče ni hotel plačati niti par tisoč dolga, zapustivši ženo in nedoletne otroke. — Ko je umrl Vencel Pancera, je bila pri njem le imenovana starejša hči. Druga hči in mlajši sin, ki je bil sodnik na Reki, sta prišla na pogreb. Drugi so izvedeli se le pozneje, da jim je oče umrl. Ti trije so bili torej blizu zapuščine, ki je obhajala iz denarja in obli-gacij, ter se je izplačalo starejšima bratoma po 10.000 gl., češ, da ni bilo več nego 60.000 gl., da torej pride na vsakega le 10.000 gl. Potem sta odšla ta dva zopet po svetu. Otroke umrlega brata, ki so se oglašili nekoč v Sesljanu, so kar zalovili, češ, da jim nič ne tiče. Do danes niso še krajcarja dobili.

Komenski sodnji se je naznanilo, da ni bilo nikake zapuščine in razprava je bila „armutshaber abgethan“. Erar ni dobil niti krajcarja pristojbin.

Preteklo je nekaj let. Na grobu očelovem je rasla že trava, trije bratje, odnosno otroci jednega teh, so živel odločljivi od sester in sodnika, ki so začeli zidati palače na Reki, v Opatiji, kupovati zemljišča. Jedna sama teh hiš je vredna svojih 100.000 gl. Živel so kaj fino, imeli svojo ekvipažo, lože v gledališčih, mnogo potovali in pri tem se hranili mnogo denarja v bankah. Nekoč pa se je nekaj pripetilo, kar jim ni bilo ljubo. Ognjeviti konji so se splasilili, sodnik je padel z voza ter si zlomil roko. Prišel ga je obiskat jeden bratov, ki ga od očelove smrti ni videl. Ko jim je čestital radi lepih palač, kotič itd., so mu počeli natvezivati, da so mnogo dobili na loteriji in da so imeli druge sreče, posebno srečne spekulacije. To je dovedlo brata do dvoma. Na glavarstvu — na postaji je poizvedel kmalu, koliko Di — na je razposlal oče v 25 letih in komu. Od dotičnih tvrdk je poizvedel, kako so plačevali strelivo. Račun ga je presenetil. Povedal je to svojem bratu, ki je dobil toliko kakor on, in oba sta sklenila stvar izročiti odvetniku. Potrebovala sta odločnega in brezobzirnega odvetnika, ki bi se zlasti sodnika, ki pozna vse paragrafe, ne zbal. Kot takega se jima je priporočalo od vseh strani dr. Stanič. Le-ta je prevzel stvar ter — po želji svojih strank — poskušil prej stvar izvensodno urediti. Tezavna reč. Komu v obraz povedati kako neljubo reč, ni prijeten nalog. Ali odvetnik, ki prav tolmači svoje dolžnosti, se tudi takemu nalogu ne odtegne.

Dr. Stanič se je podal — sporazumljeno s svojima klijentoma — nekega dne z ju-tranjam brzovlakom v Tržič in od tod z vozom v Sesljan. S tem vlakom zato, ker z drugim vlakom je imela priti sestra iz Sesljana v Gorico, obiskat brata. Ta dva ju pa nista hotela več sprejeti. Povdarjamo to, ker se je dr. St. očitilo, ga težilo in celo obsodilo, češ, da je prišel prezdodaj k tej stari gospej in se s tem pregrešil proti stanovskemu ugledu.

Prišedši z vozom iz Tržiča se je ustavil v neki krčmi v Sesljanu ter tam poizvedoval o pokojnem Panceri in njegovi zapuščini. Povedalo se mu je, da živi v bližini neki Kravanja, ki je služil mnogo let pri pokojniku, ki utegne torej njegove razmere najbolj poznati.

Poslal je ponj. Med tem pa se je oglašil pri gospej Pancera — kot odvetnik dr. Stanič iz Gorice. Radovedna, kaj jej prinasa, ga je takoj sprejela. Odvetnik je vstopil v stari knežji gradič ter naprosil gospo, naj bi vrata jedilnice, v kateri ga je sprejela, zaprla, ker ne želi, da bi poslali slisali njene razgovore. Mirno in hladnokrvno jej je začel razodevati pomen in namen svojega prihoda. Povedal jej je in ponovno povdarjal, da je priprav-ljen, poravnati stvar izvensodno, in da je prav zato prišel k njej v Sesljan. Ni imel nikakega razloga, prikrivati jej, da stvar bi utegnala eventualno postati jako neprijetna, neprijetnejsa, nego želi on in njegovi klijenti. Da se je gospa Pancera preplašila, je povsem verjetno. Imela je odvetnika pred seboj, ki ima nalog, eventualno tudi sodnika klicati na pomoč. Odvetnik jo je tolažil ter jej obljubaval, da stori vse mogoče, da se stvar izvensodno poravna. Stranka pa je začela črnuti svoja brata ter pripovedovati njune reči od mladih nog odvetniku, katerega je zadržala skozi tri ure. Slednjič ga je hotela povabiti se na kosilo. Ker je to odklonil, mu je dala malo pijačico ter se prav srčno od njega poslovila, obljubuje mu, da se pogovori z bratom-sodnikom, da pride v kratkem v Gorico ter tam stvar poravna. Na stopnicah je

zavpila se za odvetnikom: Ne verujete nit mojim bratoma, sta norca, malopridneža!

V krčmi „pri Goričanki“ je čakal na odvetnika prej imenovani Kravanja. Gospa Panzera je opazovala z okna razgovor, ki se je vršil pred krčmo. Vedela je, da Kravanja marsikaj ve. Napiše listek ter ga pošlje odvetniku, proseča, da bi se enkrat vrnil k njej, ker mu ima še nekaj povedati. Vrnil se je v gradič. Prvo vprašanje je bilo: „Kaj vam je Kravanja nalagal? Potem v enomer: „Ne verujete Kravani nič, je laznjivec kakor moja brata“ itd. Odvetnik je odšel.

Evo vse.

To je dalo povod obtožbi in obsodbi, ki trdita, da je odvetnik s svojim nastopom preplasil gospo Panzera ter s tem rušil ugled odvetniškega stanu. Da se je gospa Panzera preplasila, verjamemo. Ali temu ni bil kriv odvetnik, nego ona reč, okoli katere se je sukal govor. In radi kaj takega se kaznuje odvetnika, ki je imel pogum, jej vse razodeti. Tu moramo opomniti, da je glavarstvo dalo prav slabo spričevalo o tej ženski, označuj jo kot „boshafte, hinterlistige und verlogene Person“, in da je brat na sodnji z mirno vestjo rekel, da „iz njenih ust ni še prišla resnična beseda.“

In tej ženski, ki dr. St. ni vedela drugega očitati nego to, da se ga je vstrašila, so verovali odvetniku več nego svojemu stanovskemu tovarišu.

Drugi povod obsodbi je dalo pismo dr. S. sodniku Panzera, potem ko so se par mesecev pogajali in je sodnik skušal na vse možne načine pridobiti odvetnika (saj mu je ponujal celo — ženske!) in potem ko se je druzil bratu pisati, da je odvetnik jako „naiven“, ako meni, da pride njemu — sodniku do živega sodnim potom. Odvetnik mu je odgovoril povsem privatno, da je sodnik s svojim pikanjem (bratoma je pisal, da nista pri pravi pameti!) položaj poostil, da bratje zahtevajo zdaj kazensko postopanje radi prevare, da je pa on (odvetnik) vendar še pripravljen posredovati, če se odloži krinka ter se posteno pové, koliko je bilo zapustine. Sklenil je s... „Verstandez — Vous“, kar si je smel dovoliti z ozirom na prejšnje občevanje. Končal je, da — če ga prisili do sodnih korakov — se prepriča, da on (dr. S.) ni naiven, kakor je pisal bratu, ampak da zna svoje naloge rezko — mit Schneidigkeit — izvrševati.

Besede „Verstandez — Vous“ in „mit Schneidigkeit“ v zasebnem pismu in pa „preplašenje“ so subtrat, podlaga obsodbi, po kateri naj bi kak izstradani odvetnik (imenujejo ga g. dr. Kako-milo de Eggerja!) užival skozi 3 mesece dohodke S. pisarne!

Iz vsega tega sodi vsakdo sam, v koliko prihaja tu v poštev odvetniški ugled. Kolikokrat so ga drugi res že oskrunili, ali do danes brez obsodbe! Ko je dr. Egger kot naslednik dr. Lavriča (o ironiji!) hodil krošnjariš z odvetništvom po hribih in je tam kavališki stiskal roke na vse strani ter imel stalne mesetarje, kdo je tedaj varoval odvetniški ugled? Ako so pa bile že kaznjive one besede dr. S., vprašamo viteza Eggerja, ki se vedno osobno ponaša z visjo svojooliko, ali je bilo spodobno, nazivljati slov. kolego „der Rechtsgelehrte aus dem Lande der Schuhnägelfabrikation“, ali je bilo spodobno, očitati mu: „die beginnende Gehirnerweiterung“ (torej naravnost norca imenovati!), ali je bilo spodobno, zugiati z disciplinarnim svetom, bahati se s svojo utenostjo, ki je bila baje velika že tedaj, ko je slov. kolega „sich mit dem Verzote auf dem heimischen Misthaufen herumtummelte“ — itd.?! in vse to v sodnih spisih, ki zahtevajo pač drugačno spodobnost nego na pol saljiva zasebna pisma, nasproti kolegi, do katerega mora imeti odvetnik drugačne obzire nego do ljudi, ki svoje rodne brate in sestre varajo! Kje je bil takrat odvetniški decorum in kdo ga je varoval? — Dr. Egger — ta imenitni zaščitnik odvetniškega ugleda! — se je kar norca delal z našim jezikom v času, ko se je ta boril za vhod v sodno dvorano. Na neko slovensko vlogo v Tolminu je podal vitez slovenski odgovor s tremi suhoparnimi: Ni res! Ni res! Ni res! in s tem norce bril z našim jezikom! Kje je bil tedaj odvetniški ugled? — In ali je kdaj pomislil, kak utis mč delati na prosto ljudstvo, ko vidi, kako sme ta viteški dohtar pred razpravo stiskati sodnikom roke, se prej malo posmehjati in potem po istih vratih s sodniki vred stopiti v dvorano, dočim mora njegov kolega, ki se za podobno milost ne poteza, kot ubogi grešnik sedeti na svojem mestu ter, kakor se spodobi, lepo vstati, kadar vstopi dr. Egger s sodnim dvorom v razpravno dvorano. — In ako je nedavno viteški Egger v svoji napihnosti izustil, da se sramuje nekaterih kolegov — Slovencev, mu začetno ni nastevali imena in dejanja na njegovi strani, o katerih ima vsa pravico, da bi se sramoval! — Vprašamo danes le: Ali ni prava sramota, da se postavljajo po vseh voglih mesetarji, po vseh in celo na vratih sodišč, da love uboge pravdarje kakor zlodji grešne duše ter jih naganjajo tem „finim dohtarjem“? Slovenci tega ne delajo, zato — no zato tudi ugled ni v nevarnosti in ga nikdo ne varuje! Znan nam je slučaj, da je laski prvak ona 2 gl., kat. a je dobil za „dober svet“, dal naravnost mesetarju, ki je pripeljal kmeta, za to, da mu nazene še druge ovčice! — Ali je to ugledno? Varujte

svoj ugled, toda tam, kjer je res v nevarnosti! In kedar ga varujete, obdržite za-se in ne raznašajte svojega perila po „Piccolu“ in drugih prismojenih listih! — Basta!

Domače in razne novice.

Osebnosti. — Poštni komisar v Sarajevu, g. Fran Vidmar, je premeščen v Trst. — Novoimenovani c. kr. davčni nadzornik gosp. Tomaž Birimiša je pridodeljen okrajnemu glavarstvu v Sezani, kjer prevzame davčne uradne posle. Gosp. Birimiša je rodom iz Dubrovnika.

Preizkušnja učiteljske usposobljenosti so te dni napravili pred izpraševalno komisijo v Gorici na... gospodje in gospodične: Božič Ljudmila, učiteljica v Kojškem, Ferjan Leopold, učitelj v Olsevku na Gorenjskem, Kobau Amalija, učiteljica v Staremtrgu pri Ložu na Notranjskem, Salberger Mihael, učitelj v Besnici na Gorenjskem, vsi za ljudske šole s slovenskim in sole z nemškimi učnim jezikom; nadalje se je usposobila gđ.čna Kos Marija, učiteljica v Negovi na Štajerskem, za slovenske ljudske šole. Vrh tega so nekateri učitelji in učiteljice razširili svojo usposobljenost z dopolnilnimi preizkušnjami.

Dostavljamo to-le zanimivost:

V tork je končala konferenca svoje delo po 11. uri: mogočni g. Mercina pa jih je usposobil že zjutraj ter poslal rokopies v uredništvo klerikalnega lista, ki je svobodnemu učitelstvu sovražen. Namen je prozoren! Kako so klerikalci veliki v malenkostih!

Člani in prijatelji kolesarskega društva „Gorica“ se opozarjajo na današnji jour-fixe pri Fonu na Solkanski cesti. Sestanek ob 8. uri. Zdravo! — Odbor.

Bratje Sokoll! — Drevo ob 8. uri bo redna telovadna vaja za 1. in 2. vrsto. Pridite polnoštevilno!

Sprememba v župni cerkvi sv. Ignacija v Gorici. — Župnik mons. Wolf se je preselil kot kanonik v stolni cerkvi, a na njegovo mesto je stopil v ponedeljek g. Kokošar iz Šebrelj.

Dvajset let je vodil mons. Wolf to župnijo! In veste li, kaj rečemo mi preklinjani liberalci o njem? Rečemo: da v celi župniji ni imel sovražnika! Naj reče kaj takega o sebi katerikoli tistih kričavcev, ki se pehajo okoli „Gor.“ in „Prim. L.“! Župnika Wolfa je rad poklical ob potrebi v hišo tudi najbolj razupit liberalcev; sprejel je bil z zaupanjem in vrednim spostovanjem. Tih, miren, ljubezniv do vseh enako, jako taktnega in celo finega obnašanja, a govoril je samo in edino o zadevah svojega poklica: ljubezen, ne pa strast, ne ono divje sovrašvo, ki vrè iz ust naših politikujočih nunccev! — Vedite, da ste dušni pastirji zmagovalcev in premaganih, je zaklical škof Carev svojim duhovnikom! Tak je bil mons. Wolf! On je bil dušni pastir — vsem enako, vsi so ga enako spoštovali, mu enako zaupali ob potrebi! S takimi duhovniki bi bilo lepo živeti! Ne bilo bi onih skandaloznih prizorov, ki se pojavljajo vsak dan v splošno pohujšanje in v nepreračunljivo škodo cerkvi sami! — Večina duhovnikov, tudi škof, tega danes še noče razumeti — ali trda skušnja že vbi je v glavo betvice potrebne pameti! — Novi župnik Kokošar pa naj ve, da ni v Šebreljah. Ako pojde po stopinjah svojega prednika, bo dobro zanj in vernike te župnije! Boja ne iščemo, pa se ga tudi ne bojimo!

Nagla smrt kolesarja. — Kakor smo sporočili včeraj v „Primorcu“, je umrl v četrtak nagloma kolesar Patscheider. Tu navajamo nekoliko podrobnostij: Novi laski kolesarski klub „Club ciclistico popolare“ je priredil za četrtak cestno dirko do Viškega v Furlaniji. Pričela je ob 2. uri pop. Nadzorniki, kateri so imeli nalogo stati ob cesti v določeni oddaljavi drug od drugega ter nadzorovati dirkače, so odšli umevno poprej na svoja odločena jim mesta. Med njimi je bil tudi mladi 20-letni Serafin Patscheider, sin lastnice velike kayarne „Corso“, uslužben pri tvrdki Resberg. Med potjo mu ni bilo nič, ali ko je stopil pri mostu pri Versi s koleza, kjer je bil zanj določen prostor, je naredil par korakov, prebledel ter pal na tla. Tovariši so mu prihiteli na pomoč, ali pomagati niso mogli nič, ker za nekoliko minut je izdihnil v njihovih rokah, zadet od kapi. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Romansu, kamor je dospela njegova mati pop. ob 4. uri. Prepeljejo ga v Gorico. Pripominjamo, da oče tega ponesrečenega Patscheiderja se je lani obesil.

Truplo ob Barki. — V sredo pop. o. oli 4. ure so izrekli delavci pri mostu čez Barko iz Soče truplo nepoznanega cloveka, ki je kazal okoli 60 let. Truplo je bilo se gorko. Obleden je bil kakor delavec, ter je imel v žepu uro, ki je kazala 3.20, ter 35 kr. denarja. V žepu je bil tudi neki list okr. sodnije v Zadru. Sodi se, da se je vrgel ta clovek v vodo ali z železnega mostu ali pa iz ulice Leonij. Kdo da je, se še ni dognalo.

Izpred sodnje. 9. t. m. se je vršila v Gradišču ob Soči obr. proti conte Ric. Montegnaco, župnamu v furlanskem St. Petru, ker je bil napadel iz z bičem pretepel 4 slov. delavce pri Zagradu. Montegnaco je bil obsojen na 100 K globe ali 10 dnej zapore ter v pokritje stroškov 100 K; za bolečine mora plačati 33 K. Napadeni slov. delavci so:

Ani. Cotič, Jos. Cijan, Fran Cijan in Ivan Fertilgoj. O tisti stvari smo poročali svoj čas, kakor smo bili informirani. Nekaj neucuvnega je tak napad, posebno v Furlaniji, ker Furlani so vendar kolikor toliko znani kot mirni ljudje. Tisti župan Montegnaco pa se čuti najbrže „vzvišenega“ v „aviti colturi“, zato je pa udrihal z bičem po Slovencih. Sram ga bilo tega „latinskega“ divjaka in tistih, katerim pripada!

Neslanost. — Članek „Dr. Gredolčič — in pavovo perje“ je moral zadeti v živo črno vest Gredolčičevu in njegovih podreplikov. Na dejstva, ki so ondi neoporečno dokazana, ni mogla odgovoriti „Norica“ ničesar! Ali da bi vendar nekaj rekla, in sicer nekaj „kroftnega“, vpraša, čemu „Soča“ rajé tega ne pove, zakaj je zastopal A. Gabršček v Trstu dr. Gr. Luzzatto, na kar sledi moder poduk o narodni dolžnosti.

Lisica! A. Gabršček o svojem času že pove oni zakaj, da bo za vse prav! Kdo se je največ boril za slov. uradovanje, kdo je prišel v zamero povsod, da se danes nad njim maščujejo, če le mogoče, ako ne A. Gabršček? Kdo se je boril za slov. poroto, ako ne on? Kdo je bil že obsojen, ako ne on?!

„Norica“ naj rajé sama pové: Zakaj je ona iskala lani laskega odvetnika na tožbo Gabrščkovo? Ali ni imel njen odgov. urednik dr. Rajmonda Luzzatta, ki je kot zastopnik „Gorice“ izrecno varoval nedotakljivost laskega jezika na sodiščih, odklonil slovenske porotnike, da je bila obravnavna dvojezična, ter hujskal proti Gabrščku žaljeno narodno zavest laskih porotnikov? Dr. Luzzatto je bil samo „pro forma“ uradni zagovornik, ker je bil naprej v to naprošen! Le ne govorite o tem, sicer povemo še nekaj!

In taki ljudje, s tolikim maslom na glavi, se predrznejó dajati dobre svete in zgrazati se nad omenjenim izrednim slučajem v Trstu! Poberite se, hinavci!

Žlindrasta Selea. — V Selcih na Gorenjskem se je rodil Kosov France, ki je za profesorskega dohtarja v Gorici, kjer preganja zgodovino na katoliški podlagi in pa dela zdradbe, pa se kakošne! Ker je dr. France poleg dr. Pepeta jeden glavnih stebrov „Centrifuge“ ter stoji v prvi bojni vrsti za „Gorico“, bo gotovo zanimalo poznavatelje tega gospoda izvedeti, da ne le da dela dr. France čast klerikalcem v svojem rojstnem kraju, ampak tudi ti obratno njemu. Farna knjižnica v Selcih je izjavila v „Slovenec“, da za dr. Šustersičem stoji selska dolina, hranilnica in posojilnica v Selcih izraža svoje veselje, da „smo oddali ob volitvi svoje glasove možu-značajniku, katerega ne premakne in ne splasi strupeni jezik podlih obrekovalcev,“ kmetijsko društvo v Selcih pa se povedalo, da za dr. Šustersičem mislijo in se strinjajo svedrki pod Ratitovcem. — To vam je fino povedano, kaj? Ni vruga, da bi se tudi Kosov France iz Sevc ne strinjal z žlindrari v svoji domovini, saperlot, saj v tisti farni knjižnici gotovo tiči kak kos njegove „katoliške“ zgodovine, na katero so mu posuli s s prej omenjeno izjavo nekoliko žlindre! In tako se stevilo žlindrarjev razširja, da jih vedno bolj spoznavamo. Pa so tudi res lepi možje!

Klerikalna nesramnost. — „Gorica“ od torka je širokoustno razobnala zalosten dogodek nekega mladiča iz Tolmina, kateri bo odgovarjal za svoj čin pred sodnijo. Poleg tega je dostavila z očitno zlobno, da je bil vstopil v službo pri Andreju Gabrščku, ter da je radovedna, ali bo „Soča“ o tem poročala.

Na to farovsko nesramnost ta-le odgovor: Neki mladič iz Tolmina, katerega nisem nikdar videl, je prišel v začetku maja k meni s prošnjo, naj mu pomagam do kake službe. Imel je polni list, izdan nekaj dnij poprej, z označilom: komptoarist. — Revez je, brez staršev, brez novca v žepu, a v Gorici so ga povsod odslovili. — Smilil se mi je. Dasi ga nisem potreboval, sem mu dejal: Pridite začasnó v mojo tiskarno; vodja vam odkáže delo. Za toliko ur na dan dobite po 1 gl., a časa vam ostane še dovolj, da iščete primerno službo. S tem ste v Gorici za silo zagotovljen. — Mladič je prišel in pridno delal; več je v knjigovodstvu. Ali že čez štiri dni je izginil. Izposodil si je pri gospodarju Bitezniku, kjer je bil na stanovanju, obleke in zlatenine v vrednosti 114 gl., ali ni se vrnil. Redarstvo ga išče, ako ga ni že našlo.

To je golo dejstvo! Čitatelji naj sodijo! Mladič je bil že pri nekaterih klerikalcih v Gorici, ali odslovili so ga. Revez je gladoval. Jaz sem se ga usmilil, hotel sem ga vsaj za silo preskrbeti toliko časa, da dobi stalno službo! Podobnih slučajev sem doživel že brez števila, kajti k meni najde pot vsakdo, pa naj pride odkoderkoli. Res je tudi, da je bilo že veliko ne vrednih, ki so našli pomoč, da, že parkrat sem imel poznejše celo s policijo posla, toda doslej se še nisem toliko spametoval, da bi vse take ljudi odganjal od sebe tako, kakor sem videl delati klerikalne kolovodje v Gorici. Med njimi so dobri, ki so pomoči vredni, in velikokrat slabi, ki je niso vredni; v koliko pa so podpore oboji — potrebni, bo sodil nekdo drugi. — To na zlobne opazke v „Gorici“. — Andrej Gabršček.

Romanje na Sv. Goro. — Delovanje Pavlitevega delavskega društva se kaže poglavito v cerkvenih pobožnostih in romanjih.

19. t. m. pojdejo na Sv. Goro. Kardinal je dovolil, da ta procesija velja za dve navadni procesiji. On že ve, kaj more dovoliti! Kdor torej pojde ta dan s procesijo, bo veljalo za dvakrat! — Da se bo ondi tudi politikovalo, je gotovo. Govoril bo v cerkvi dr. Jos. Pavlica. Posljemo poročevalca!

Država v državi! Ako hočemo mi drugi prirediti izlet ali javen shod, imamo nad seboj razne paragrafe in oblastnije. Klerikalci se pa skrijejo pod privilegij, pa so vsega prosti! Dolgo tako ne bo moglo iti niti v Avstriji!

Mrcinajada o potju v „Gorici“ je nadaljevala se v dveh številkah zapored, brez konca in kraja. Nekoč je zvonilo po „Soči“ v vseh dur- in moltonih, da so vse čitatelje že ušesa bolela (pri „Edinosti“ so naročili brzozjavko, ko v Gorici neha — „zvoniti“!), zdaj pa po je po „Norici“, da ga kar prsti bole. Glavni namen mu je: — razdirati! Ko se je pri „Sokolu“ nekoliko povzdignilo petje, da sta bila dva lepa koncerta „pri Sudi“, ga je hotel kar vrag obsesti, in ni miroval, dokler ni uničil Sokolovega zbora, v Čitalnici pa ni mogel kljub temu ustvariti nič trajnega. Mož vidi le samega sebe, in gorje mu, kdor bi delal kaj sence njegovi veličastnosti. Tak je od nekaj! Že rajnemu Hribarju je bil strupen sovražnik! Še dandanašnji mu ni odpustil, da se je predrznil za petje nekaj več storiti nego je dopuščala mrcinajadasta strast in domišljavost. Še danes ga obira, kjer le more, in celo v „Norici“ je pustil sled te svoje jeze. — Rajnega Volariča je preganjal in bojkotoval. Zato pa se po vsem Slovenskem poje desetkrat več Volaričevih pesnij nego jih je kdaj smelo v prostore „Goriške Čitalnice“. — Notoriški je znano, kako je preganjal „Sokola“ in začel nekatere veljake osobno sovražiti, ker se je v tem društvu povzdignila glasba in tudi petje. Vsak „Sokolov“ nastop je pomenil zanj nekaj v jezi in gnjevu prečutih notij! — Tak je, zato nič čudnega, ako hoče izre počiti, ko vidi v Gorici tako močan zbor izurjenih pevcev (nad 40 jih je, če ne zameri!), katerih število se kmalu pomnoži po društveni soli. Otdod dolga lajna v „Norici“, kateri je edini namen ta, da bi razdvojil pevce in uničil društvo. „Ne sledite slepo ljudem, ki Vas izkoriščajo!“ kliče pevcem. Moj Bog, čemu slepo slediti! Poleg dobrih glasov imajo pevci tudi zdrave oči, da čitajo glasbe, pa tudi gledajo komu in zakaj sledijo! Kdo neki naj jih izkorišča? Ali narod, narodni napredek, probujenje narodne zavesti, narodnega ponosa po celi okolici? To pa to!

Mrcinajada se je spravila tudi na — pravila. Mož jih noče razumeti. Smešna se mu zde, ker so — preobsežna za gorisko mizerijo. Mi se s tem gospodom ne bomo prepirali, ako noče umeti, da pravila imajo pred seboj celo bodočnost; v okviru teh pravil bomo po vrsti izvrševali, kar in kolikor bomo mogli, pa ne, da bi morali za vsak napredek, ki se pokaže mogoč, preminjati poprej pravila. Ako je kaka napaka, se pridemo na njo in jo popravimo brez hudobnih opazk cloveka, ki hoče imeti glasbeni monopol v Gorici.

Ali čudo! Na koncu članka v 37. štev. „Norice“ pride vendar do zaključka, da: „osnovanje samostojnega pevskega društva je bila dobra misel“. Pravi pa, da bi se moralo to zgoditi z — dovoljenjem g. Mercine, ki je menda vadenični učitelj v Gorici. Veste, gospoda, tako daleč nam g. Mrcina ne imponuje, zlasti ker ga poznamo iz vsega dosedanega delovanja.

Nam zadošča pripoznanje, da samostojno pevsko društvo je dobra misel. Kako smo prišli do njega, in če tudi — o groza! brez dovoljenja g. Mercine, je poststranska reč in brez pomena. Zdjaj torej imamo društvo, katero je sprožila le dobra misel, in z njim pojdemo po cesti napredka. Naše ljudstvo se kmalu samo prepriča, kako lepa ustanova je to, za — lajanje psov pa se ne bomo brigali! Toliko bolj se hohotamo ti-le zanimivi grozniji: „Reveki pa ne slutijo, da imamo mi v rokah sredstvo, s katerim jim čez noč podremo vse zlobne mahinacije in to sredstvo bode — izdalo!“ Ne vemo sicer, kako skrivnostno zeljice imajo čarodejnikji pri „Norici“, ali to vemo, da nosimo seboj „kalomon“, ki odbija take čare, in ta je: naša edinost!

Mrcinajada v št. 38. pa obsega kar celo prvo stran in dolgi stopec na drugi. Grozovita slava se tu poje g. Mercini. In vsak refrain se glasi: Brez njegovega dovoljenja, brez njegovega vodstva bi se društvo ne smelo ustanoviti! On ni dajal nikomur povoda nezadovoljnosti ali žaljivemu ignoriranju. Pevcem je bil izgled v pridnosti, točnosti, ljubezni do glasbe, nikdar ni nobenega razžalil itd. In tega moža je dr. T. izključil iz pevskega društva ter ga z vso silo hoče potisniti med staro šaro! Ali korajža velja, on se ne uda!

Na to odgovarjamo: Gosp. Mercina ni imel nikdar stalnega pevskega zbora v Čitalnici, marveč za vsako priliko je zbobnal skupaj, kar je bilo slučajno na razpolago. Ako govori „Gorica“ o čitalniškem pevskem zboru, blebata nekaj, kar nima nikake resnične podlage. Kako daleč pa je pripeljal Mercina ta voz, mu je dokazala priprava za Presernovo slavnost. Niti v ta namen ni mogel spraviti pevcev pod svoje okrilje; z dr. Tumo vred mu jih ni ostalo deset! In res je moral petje opustiti! — Vprašamo torej: kje je tisti zbor, ki bi se ne bil smel

prezreti brez dovoljenja mogočnega g. Mercine? — „Gorica“ udriha po dr. Tumi, ki ga je baje tako hudo razžalil. Ne ljubčki: gospod Mercina je postal sam nemogoč. Dr. Tuma bi ga bil celo rad pridobil, ali s tem bi bil tudi uničil društvo že v začetku, kajti večina bi bila odstopila s tistim dnem, ko je Mercina pevovodja. — Nočemo preiskovati razlogov, zakaj je do tega prišlo, ali istina je, da strastni, napihnjeni Mercina ni bil „družbo“, ki ga tudi prav nič ne potrebuje. Čemu se torej tako breztaktno vsiljuje? Kar je imel zaslug za čitalniške veselice, mu jih nikdo ne krati, daš celo lahko trdimo, da bi bila Čitalnica sloveča in cvetela, ako bi bili spravili na c. kr. vladnico — rajnega Volariča; resnica je, da v tem slučaju bi vrlj Volarič še živel v ponos naroda, v slavo naše Čitalnice, Mercina pa bi gotovo že davno počil jeze in zavisti ter bi danes ne roval tako predržno, kakor mu narekava znana njegova brezobrazna nprav. In res ga je hotel vrag obsesti, ko se je nekoč govorilo, da Volarič želi priti v Gorico. Ta želja se mu ni izpolnila, ker se ni znal nekje dovoljno uklanjati. Ako kdo, tako bi bil moral priti v Gorico Volarič, kjer bi najbrže se danes deloval, ali to se ni zgodilo v veliko veselje g. Mercine. Ta g. Mercina se je vrgel tudi v svo strastjo v klerikalno strujo. S tem se je še pomnožila njegova razdvajajoča in odbijajoča nprav. Skratka: on je vsestranski nemogoč, naj se torej ne vsiljuje! Ga tudi nihče ne potrebuje, ga ne pogreša, marveč vse je zadovoljno s tem, kar je prišlo. Naj sedi na pridobljenih lovrikah — pa mirna Bosna!

Novo „Pevsko in glasbeno društvo“ pa ima danes: svoje prostore, veliko večji repertoar nego Čitalnica (tudi bogato češko in rusko zbirko), harmonij, glasovir, razna druga godala, tri učitelje, pevovodje in zborovodje ter dovolj denarnih sredstev. „Gorico“ in Mercino nič ne briga, odkod vse to; njim ne homo dajali računa. — Z dosedanjim vspehom niso iz srca zadovoljni le pevci, marveč smemo biti nanj ponosni. Možki zbor, broječ nad 40 pevcev, se je naučil vse bolj znane zборе (slovenske, hrvaške in celo češke!), s katerimi lahko vsak čas nastopi brez novih vaj, in sicer tako, da ho delat čast goriskim Slovincem. Kdaj smo imeli tak zbor v Gorici? Še nikoli! — Da je to resnica, čitalnelji, se sami prepričajte! Ni treba verovati našim besedam, vsi v Gorici in daleč okoli jih boste slišali — in po tem sodili brezvestne hujskarije cloveka, katerega hoče vrag obsesti, ker vidi tako krasen napredek, kakoršnemu on ni bil nikdar kos in ker ta ne služi v namene klerikalnih zdražbarjev. — O tem se nekaj prihodnje!

10 hektov terana prav izbornega proda Valentin Švara v Gorjanskem. Cena od 26 do 30 glđ. Kdor ga toliko potrebuje, le po njem!

Razgled po svetu.

Delegaciji bosta imeli v ponedeljek ob 11. uri dopoldne svojo prvo sejo.

Vinska klavzula v državnem zboru. — Zbornica je sprejela v seji 14. t. m. po daljši razpravi vse osekove predloge v varstvo vinogradništva sploh ter zlasti gledé na vinsko klavzulo. To je nekaj, da se je parlament zavzel v prilog vinogradnikov. Ali trgovinski minister je izjavil ob tej priliki, da si vlada ne pusti vezati rok ter da se bo pri sklepanju novih pogodb ravnila po svoji lastni prevdarnosti. Torej, kdo vé, kako bo prav za prav za to vinsko klavzulo.

Cesar na Češkem. — Sedaj je končno dognano, da pojde cesar sredi junija na Češko ter da obišče Prago, Litomerice in Ustje. Praga je kulturno središče češkega umotvorenja in napredka, drugi dve mesti pa sta središči nemške industrije in trgovine. Obisk smatrajo kot važen dogodk gledé na politiko v prihodnosti v državnem zboru ter v češki deželi. Med Nemci in Čehi je nastalo nekako sprijaznjeje na gospodarskem polju, da si ne bodo ugovarjali, vsled česar je tudi pričakovati miru v parlamentu do konca poletne dobe zasedanja. Ta mir utrdi tudi vest, da pojde cesar na Češko, kar smatrajo pač Čehi kakor Nemci za nekaj važnega v njihovem splošnem življenju.

Slovenska šolska Matica v Ljubljani. — Odbor tega najmlajšega slovenskega in življenega društva jako marljivo deluje. Posrečilo se mu je že pridobiti prav lepo število priznanih pedagoških pisateljev, ki so z vsem zanimanjem pri delu. Pričakovati je torej, da že prvi sadovi, ki hoče z njimi Matica svoje društvenike obdariti koncem prvega leta, pokažeje, da hoče z vsó resnobo in vnmemo gojiti polje pedagoške vede.

Tudi društvnikov se je oglasilo že lepo število, od katerih jih je 583 letnino že plačalo; med njimi je 8 ustanovnikov. Toda lahko bi jih bilo že več. Pogrešamo med njimi še marsikoga, ki bi ne smel izostati. Še enkrat opozarjamo, da je vsakemu društvniku na korist, če se število društvnikov pomnoži. Čim več denarja ima društvo na razpolago, tem več darov more svojim društvnikom podajati. Še je čas, da se oglase za tekoče leto novi društvniki. Po pravilih se sprejemajo društvniki do konca roznika vsakega leta.

Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. — Vspored XIII. glavne skupščine zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev dné 25., 26. in 27. maja 1901. na Bledu. I. V soboto, dné 25. maja. 1. Ob 3. uri popoldne: Seja upravne odbora v šoli. 2. Ob 8. uri zvečer: Zborovanje delegacij pri Valtriniju. Po zborovanju delegacij bo prijateljski sestanek v gostilni pri g. Peternelu, županu blejskem. II. V nedeljo, dné 26. maja. 1. Ob 1/2. uri zjutraj sestanek pri Petrahu. 2. Ob 9. uri dopoldne: Glavno zborovanje po vspredu, ki ga določijo delegacije, pri Valtriniju. 3. Takoj po glavnem zborovanju bo izvanredni občni zbor „Jubilejnega društva „Samopomoč“. Dnevni red: 4. Ob 2. uri popoldne: Banket v Luisenbadu. Po banketu vožnja po jezeru in izlet na blejski grad. 5. Ob 7. uri zvečer: Zabavni večer pri Valtriniju. (Vabilo in vsprede se natisne posebe.) III. V ponedeljek, dné 27. maja. Ob 10. uri dopoldne izlet v Vintgar. Na glavno zborovanje so zglasene te-le razprave: 1. Dosedanje smeri in bodoča naloga slovenskega jezikovnega pouka. Zglasila „Slovenska šolska Matica“. Poroča g. prof. dr. Fran Ilesič. 2. Učitelj pospešuj domačo in narodovo vzgojo. Zglasilo „Pedagoško društvo v Krškem“. Poročevalec g. ravnatelj Ivan Lapajne. Stavitl bo sledeče resolucije: a) Slovensko in istrsko-hrvatsko učiteljstvo ustanovi in vzdržuj list za domačo in narodno vzgojo. b) Slovensko in istrsko-hrvatsko učiteljstvo se posvetuj o vpeljavi roditeljskih konferenc. 3. Novi poti k umetniški vzgoji mladine. Stavki: a) Naša izornika je odvisna preveč od knjig. b) Narava in izkušnja sta najboljši učiteljici. c) Mladina se preveč „poučuje“. d) Ljubezen do narave, gojenje čutil, vzgojitev roke in očesa. 4. Potreba in korist rokotvornega pouka za dečke v solski dobi. Stavki: a) Veselje do delavnosti. b) V mladosti je treba začeti za poznejše življenje. Oboje zglasilo „Učiteljsko društvo za ormoški okraj“. Poročevalec g. nadučitelj Ant. Porekar. Vodstvo Zaveze.

Srbija. — Povodom poroda kraljice Drage, kateri pričakujejo v bližnji prihodnosti, namerava kralj Aleksander pomilostiti več oseb; tako poročajo iz Beograda.

Današnje vesti govore, da z napovedanim porodom kraljice Drage ne bo nič ter da sploh ni bilo vzroka misliti na porod! Pač čudna vest!

Bolgarija in Rusija. — Te dni se je položil v Sredu temeljni kamen za spomenik carja osvoboditelja, Aleksandra II. Pri tej priliki je knez Ferdinand poslal ruskemu carju sledečo brzojavko: Danes se združujejo vse misli in vsi čuti vsega bolgarskega naroda v mojem glavnem mestu, kjer se vsi polaganje temelja za spomenik, ki naj ovekoveči spomin na Vašega Veličanstva presvetlega deda ter na nepozabnega osvoboditelja bolgarskega naroda. V svojem in v imenu bolgarskega naroda pozdravljam Vaše Veličanstvo in zagotavljam, da ostanejo čuti najgloblje hvalečnosti in udanosti, katere izraža današnji praznik, ohranjeni za vse čase v naših sreih tudi presvetlenu vnuku carja osvoboditelja, Ferdinand. — Odgovor carja pa se glasi: Polaganje temelja za spomenik carja Aleksandra II. me je iskreno razveselilo kot dokaz hvaleznega spomina bolgarskega naroda, ki je po volji mojega nepozabnega deda poklican k samostojnemu življenju. Vest o slavju v Sredu izzove po vsej Rusiji najživejši odmev. Vaši kraljevi Visokosti se iskreno zahvaljujem za čute, ki ste mi jih izrazili v svojem imenu in v imenu Bolgarov. — Nikolaj.

Na Kitajskem. — Kitajski pooblaščenici svetujejo dvoru, naj se plača od velevlastij zahtevana odškodnina v 30 letnih obrokih po 15 milijonov taelov. Za te obroke naj bi porabili dohodke na davkih od soli, to je 10 milj. taelov, 3 milj. iz notranjih carin ter 2 milijona iz drugih davščin; radi tega povisajo carinski tarif.

V Južni Afriki. — Buri so z nova udri v Kapsko ozemlje. Devet stoji blizu Zúrberga. Angleži ponujajo baje Burom jako ugodne pogoje za konec vojne, ker so prepričani, da sicer utegne trajati se kdo vé koliko časa.

Raznotero. — V „Narod. Domu“ v Barkovljah bodo prestavljali dné 2. jun. znano narodno igro Kernnik-Govekarjeve „Rokovnjače“. Za predstavo igre se vrše točne priprave. — V Brestu litavskem v guberniji varšavski je pogorelo dné 13. t. m. 500 hiš, med njimi poštni urad in vojaški zapor. — Bivši poljski soc. državni poslanec Kozakjevič dela sedaj v Ameriki v neki sodarski delavnici za dnino 80 kr. — V Veroni je umrl kuhar Galdiolo, ki je tehtal 172 kg.; star je bil 37 let. Vzrok smrti: debelost. —

Narodno gospodarstvo.

„Banca Friulana“. Slavno uredništvo „Soče“ — Tukaj.

Na podlagi § 19. tisk. zak. prosim, da priobčite v prihodnji štev. svojega lista sledeči popravek:

1. Ni res, da je „Banca friulana“ v svojem mesečnem pregledu 30. aprila t. l. trosil ljudem v oči pesek, uštevajoč v eno

svoto kosmati dobiček in iznos predplačanih obrestij:

pač pa je res, da je denarnim zavodom sploh načelo staviti v eno svoto i kosmati dobiček in predplačane obresti (kakor razvidno iz raznih mesečnih pregledov drugih zavodov).

2. Ni res, da je „Banca friulana“ trčila ljudem „pesek“ v oči s tem, da je mej aktivno vstevala tudi vstanovne stroške;

pač pa je res, da se vstanovni stroški zavoda (kateri se lahko polagoma amortizujejo) stavijo med aktivno, po načelu dvojnega knjigovodstva, katerega se drži „Banca friulana“.

V Gorici, 11. maja 1901.

Za upravni svet:
dr. A. Faidutti, predsednik.

Poslano.

Velezasluženemu g. Ivanu Mercina,
c. kr. učitelju na vadilci

v Gorici.

K ustanovitvi pevskega in glasbenega društva me je vedla: 1. Potreba po redni pevski in glasbeni šoli, vedoč, da niti „Čitalnica“ niti „Sokol“ ne gojita petja in glasbe redno, marveč le radi prirejanja veselic od časa do časa; 2. okolščina, da se pevci in pevke iz vseh stanov in slojev ne dajo družiti ni v okviru društva „Čitalnice“ ni v onem „Sokola“; 3. okolščina, da ni prava naloga niti „Čitalnice“ niti „Sokola“, gojiti petje in glasbo, ali le v svrhu prirejanja društvenih veselic, docim morajo. biti pri pevskem in glasbenem društvu nasprotno svrha: redne pevske in glasbene vaje in služijo javni nastopi le v izpodhudo pevcem in občinstvu; 4. okolščina, da v Gorici nismo imeli še nikdar toliko izbranih pevskih in glasbenih močij nego sedaj, in je vsled tega pravi trenutek, oživtoriti pevsko in glasbeno društvo; 5. okolščina, da se v slovenski okolici širi furlansko petje, ker se je dosedaj premalo storilo za gojitev slovenskega. Priznaval sem vedno in povsodi Vašo trudoljubivost, ljubezen in zasluge za petje na šolskih zavodih in v društvu „Čitalnica“ v Gorici. Zato sem delal pri ustanovitvi pevskega in glasbenega društva na to, da pridobim Vašo moc. Ako se mi to ni posrečilo, je vzrok temu odločen odpor velike večine pevcev samih, da bi se Vas izbralo pevovodjo, in Vaš lastni odpor proti društvu. Od strani dobroputenih krogov se mi je reklo, da bi pomenila Vaša izvolitev pevovodjo razpad društva; Vi sami ste na vabilo k prvemu razgovoru radi oživtorjenja društva odgovorili, da morate, če se ne motim, sodelovati pri čitalniški plesni vaji. Kljub vsemu temu skusil sem Vas pridobiti z vsó previdnostjo, po načinu, ki bi ne zapostavljal Vas niti diral proti volji pevcev. V imenu pevskega in glasbenega društva obrnil sem se v to svrhu na odbor „Čitalnice“. Odgovor, narekovan po Vas, pa je bil tak, da bi sprejetje ponudbe „Čitalnice“ pomenil delitev pevcev v inferiorne in superiorne po stanu in znanju. Moški zbor na to prečudno insinucijo ni mogel pač drugače odgovoriti nego je, da hoče z marljivostjo in požrtvalnostjo premagati brez vsake pripomoči stavljenó si nalogo.

Zal mi je, da ste si Vi kot narodni učitelj in gojitelj mladine, kot ljubitelj in znatelj petja in glasbe, v takem listu, kakor je „Gorica“, privoščili takih izlivov ogorčenja — radi ustanovitve „pevskega in glasbenega društva“, ki naj budi poleg drugih društev narodno življenje v Gorici in v dosedaj tako skrajno zanemarjeni okolici. Citujem temu nasprotno srčne, bodrilne besede, s katerimi je „Glasbena Matica“ v Ljubljani sprejela na znanje ustanovitev našega pevskega in glasbenega društva: „Odbor Gl. M. v Lj. pozdravlja v svoji seji 29. marca t. l. najiskreneje mnogo obetajoči pojav kulturnega delovanja med goriskimi Slovinci. Ker ona važnost novega društva goriskega spoznava, želi, da bi med njim in „Glasbeno Matico“, kot društvi z istimi smotri za kulturni napredek našega naroda, vladali najiskrenejši odnošaji prijateljske zveze“.

Sklepan s temi dobrohotnimi besedami v trdni nadi, da naša goriska mladina razume prav nalogo pevskega in glasbenega društva in z lepo pesnijo pokaže v najkrajšem času, da ji je kos.

V Gorici, 16. maja 1901.

Dr. Henrik Tuma,
tč. predsednik glasbenega in pevskega društva.

Rudolf Benedetič

čevljarski mojster

v Gorici, ulica Morelli štev. 29.

Priporoča svojo čevljarsko delavnico vsem domačinom ter rojakom na deželi: gospodom, damam, gospicam, trgovcem in obrtnikom. — Izdeluje bodisi priprosto ali najfinše obuvalo. Izdelek je trpežen, delo pa ukusno po ugodnih cenah.

Št. 625.

Razpis dražbe.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo novih šolskih poslopij brez učiteljevega stanovanja za jednorazredno ljudsko šolo na Gradišču in v Bukovici.

Klicna cena za prvo stavbo je 5895 K 03 v, za drugo 5255 K 64 v.

Načrti, prevdarki in gradbeni pogoji so razgrnjeni na ogled v uradu c. kr. okrajnega šolskega sveta v uradnih urah.

Sprejemajo se le pismene ponudbe, katerim je treba priložiti 5-odstotno varščino. Rok za vlaganje ponudb poteče dne 1. junija t. l. ob 12. uri opoldne.

C. kr. okrajni šolski svet
v Gorici, dné 13. maja 1901.

Predsednik:

Attems.

G. Kr.

privil.

civilni, uradniški in vojaški krojač in trgovec

v Gorici, na Travniku št. 22 I, nadstr.

M. Poveraj.

P. n. občinstvu priporoča svojo izbornó zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotovih oblek, solne in dažne plašče, vsakovrstno možko perilo, srnjice Jäger, spodnje hlače ter nogovlice, ofletirske in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba parničnim oblekam za vsaki stan.

Lepa prilžnost za letno sezono!

Radi preselitve s 1. avgustom 1901 na Travnik št. 5 v prtilžje

se prodaja blago po tovarniških cenah!

Vlijte

Thierry-jev balzam

na goiko peč ali na razbeljeno lopatico da spluži ter učiti popolnoma zdrav žrak po sobah, posebno kjer so bolniki ter s svojim prijetnim vonjem vspešno vpliva na dihalno organo in živce. Pojedino steklenico se dobivajo skoro v vseli lokarnah po 20 in 40 vin. Po pošti franco 12 maili ali 6 vinj steklenice 4 krome. Steklenica za poskus s cenikom in imenikom zalog vseli dožel svota pošlja po predplačilu 1 K 20 vin. A. Thierry-jeva lokarna „pri angelju varuh“ v Progradi pri Rogato-Slatini. Varoje naj se ponarodit ter pazi v vseli kulturni državah registrirano varstveno znamko vemljeno nestro iz na kovinskem zamahu visnjeno limo: Samo pristno.

Nebroj spričevali so na razpolago, katera prihajajo vsak dan izdelovalcu.

Išče se
praktikanta ali
praktikantinja
za veliko čevljarsko obrt
v Gorici.

Ponudbe na naše upravništvo.

Velika zaloga vsakovrstnih obuval
Jos. Cociancig-a
v Gorici

nasproti ljudskemu vrtu

Corso Giuseppe Verdi 25.

Velika izbér najnovjših obuval
po zmernih cenah.

Edina zaloga obuval
lastnega izdelka
za Gorico in deželo.

Prodaja različnih angleških mazil za svetliti čevlje, barvane, črne in lakaste.

Velika izbér. ~~veliko~~ Lepa prilika.

100 do 300 glđ. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseli krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavnica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreich, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

Goriška ljudska posojilnica

registrovano društvo z omejeno zavezo
v Gorici.

Gosposka ulica št. 7, I. nadstropje
v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni član društva, in se obrestujejo po 4 1/2 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. je bilo K 1.263.563.
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Zaloga piva

prve kranjske eksportne pivovarne na par in tvornice slada

T. Fröhlich-a na Vrhniki-Kranjsko.

Glavni zastopnik za Gorico in deželo

Josip Rovar

v Gorici — Rabatišče št. 20 — v Gorici.

Priporoča se p. n. častitim gg. odjemalcem v mestu in na deželi.

Prodaja izborna pivo v sodčkih po 100, 50, 25 in 12 1/2 litrov ter v plombovanih steklenicah po 1/2 litra.

Tvrdba je bila odlikovana za svoje izdelke l. 1900.: v Parizu, Lionu, Bruselju, Rimu in Dunaju s prvimi priznanji.

Dobro urejene in z ledom preskrbljene podružne zaloge imata: g. Franc Furlan, gostilničar in posestnik na Goričici pri Rebku in g. Andrej Šinigoj, gostilničar »Pri levu« v Dornbergu.

Za blagohotna naročila se toplo priporoča rojakom v mestu in na deželi udani

Josip Rovar.

Gumijeva obvezila

„Ekscelesior“ in navadna
priporoča slavnemu občinstvu tvrdba

Konjedic & Zajec

v Gorici.

Prodaja se na drobno in na debelo.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lkovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smlhovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočljivejših sprčil domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Geniki, proračuni in načrti za popolne telo vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

— 2

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnike
Hanns Konrad,
tovarna ur ter izvoz zlatnine Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja št. 3-75; srebrna ura Rem. št. 5-80; srebrna verižica št. 1-20; budilnik iz niklja št. 1-95.

Tvrdba je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstavi ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastonj!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Vdobi se zastonj in franco v Schwannh-Apotheke, Frankfurt A. M.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI CAPROS.

iz Richterjeve lekarnice v Pragi

pripoznano kot izvrstno bel ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1-40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko »SIDROM« namreč, iz RICHTERJEVE lekarnice in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

Elizabethgasse št. 5. (nova).

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjske. — Rožni venel. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Pristno A. Thierry-jevo centifolijno mazilo

je najbolje mazilo za rane, vzdržuje čistoto ter olajšuje bolečine, vpliva na hitro zaceljenje; z omejenjem rane odstrani tuje predmete vseh vrst. — Važno je za hribolazce, kolesarje in jahalce.

Dobiva se v lekarnah.

Po pošti se razpošilja franco 2 škatljici za K 3-50. — Škatljice na poskušajo, prospekt in izkaz zalog vseh dežel sveta razpošilja proti predplačilu K 1-80 tovarna lekarnja A. Thierry-ja v Pragi pri Rogatec-Slatini. — Ponarejanja treba se ogibati ter paziti na zgornjo varstveno znamko, katera je vžgana na vsaki škatljici.

Lekarna Cristofoletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé povzroči želodce storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.

Gumijeva obvezila

najboljše vrste

za cepljenje trt na zeleno

so na prodaj

na debelo in na drobno pri

F. Papis-u

v Gorici, Raštelj št. 31.

Köpel
Rogatec

Slatina.

južne železnice postaja Poččane (Pötschnach)
Kras o prebivališče za po leti. Preizkušeno zdravilščé za boleznj v železcu, na jetrih in ledvicah, za slá d o na bolcenz (diabetis). Zolène kamene, katarhe v goltancu in na krtitju id.
Prospekt s: dobre pri ravnatelju

Dunajski zobni ateljé

v Gorici, Raštelj št. 21, II. nadstropje.

Vlagajo se naravnim potom, pri jedi popolnoma rabljivi umetni zobovi, brez nikakih bolečin ter brez odstranjenja zobnih korenin.

Zobovje na zračni tlak (Specijaliteta).

Popravljanje in prenavljanje obrabljene zobovja.

Naročila izgotavlja dobro, hitro in v ceno.

Govorne ure:

od 9. ure dopoldne do 5. popoldne.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanje trgovino pohištva tvrdbke

Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza

vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izberi dospelo novo sveže blagó za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbora volnenin, forštajnov (porhel), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih sležkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute, bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinjalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovrtnike, zapestnice, prsnike, ovrtnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi uzorce, poštne proste.

Ivan Schindler

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

razpošilja gratis in franco kataloge v slovensko-italijanskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod

Ugodni pogoji plačevanja.

Za realno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

c. kr. privileg. lastnik.

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

Gorica

Ozka ulica št. 1 — Via Stretta 1.

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času.

Prevzema naročila za vpeljavo strelovodov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Prireja vpeljavo vode z cevmi vsake vrste.

V lastni zalogi ima stroje za žvepljanje sodov iz cinkanelega železa, škropilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelovi sestavi); mehove za žvepljanje grozdja raznih sistemov itd. itd.

Postrežba točna. — Cene zmerne.